

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΚΖ'

ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19

1 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1950

ΑΡΙΘ. 7

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

† Μητροπολίτου 'Εδέσσης και Πέλλης Παντελεήμονος, 'Επί της Οικουμενικής χριστιανικής κινήσεως : Β'. 'Η Μία 'Αγία Είνε απλανής.—† Μητροπολίτου Θυατείρων Γερμανού, 'Η στροφή της Ρωμαιοκαθολικής 'Εκκλησίας.—Διά τὸ Παιδομάζωμα, 'Απαντήσεις.—Παναγ. Ν. Τρεμπέλα, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου 'Αθηνῶν, Μεταβολαὶ καὶ παρεκκλίσεις.—'Ιωάννου Ν. Καρμίση, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου 'Αθηνῶν, Δύο βυζαντινοὶ ἱεράρχαι καὶ τὸ Σχίσμα τῆς Ρωμαϊκῆς 'Εκκλησίας.—Παρατηρήσεων Στήλη : «Τὰ Πάθη τὰ σεπτὰ».—«Πάσχα Κυρίου».—Μαρία ἡ Μαγδαληνή.—'Απόπειραι βέβηλοι.—Ματαιοπονία.—'Ο μόνος τρόπος.—Καὶ ἄλλο ἄτοπον.—«Πλήγμα βαρβαρότητος».—Χρονικά.

ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΕΩΣ

Β'.

Η ΜΙΑ ΑΓΙΑ ΕΙΝΕ ΑΠΛΑΝΗΣ

Τὸ αἰώνιον τῆς 'Εκκλησίας, τὸ ὅποιον, ὡς εἴδομεν, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀμφισβητηθῆ, οὐ μόνον δικαιολογεῖ τὴν ὑπὸ τοῦ Κυρίου δοθεῖσαν καὶ ὑπὸ τῶν 'Αποστόλων μεταδοθεῖσαν ἐν τῇ 'Εκκλησίᾳ διακονίαν, ἀλλὰ καὶ ἐξηγεῖ τὰς πρὸς τοὺς 'Αποστόλους εἰδικὰς ἐξουσίας καὶ ἐντολάς τοῦ Κυρίου. «'Ο ἀκούων ὑμῶν ἐμοῦ ἀκούει... Δώσω σοι τὰς κλεῖς τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν... Ὅσα ἐὰν δῆσητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένα ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ὅσα ἐὰν λύσητε ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται λελυμένα ἐν τῷ οὐρανῷ... Καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ Πατήρ, κάγώ πέμπω ὑμᾶς... 'Ενεφύσησε καὶ λέγει αὐτοῖς, λάβετε Πνεῦμα Ἅγιον· ἂν τινων ἀφήτε τὰς ἁμαρτίας, ἀφιένται αὐτοῖς· ἂν τινων κρατήτε, κεκράτηνται... Πορευθέντες κηρύξατε τὸ Εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει... Μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετείλαμην ὑμῖν». Τὸ δὲ λεγόμενον ὑπὸ τινων μὴ Ὁρθοδόξων, ὅτι ἐνταῦθα δὲν πρόκειται περὶ εἰδικῆς πρὸς τοὺς 'Αποστόλους καὶ δι' αὐτῶν πρὸς ὀρισμένα πρόσωπα

ἐξουσίας, διότι τὰ χωρία ἀπευθύνονται πρὸς πάντα χριστιανόν, πρὸς πάντα τὰ μέλη τῆς 'Εκκλησίας, δὲν εἶναι ἰσχυρόν. Ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς πάντα χριστιανόν, καθωρίσθη ἐγκαίρως ὑπὸ τῶν 'Αποστόλων. Παράδειγμα ἡ Κοινωνία τοῦ Σώματος καὶ τοῦ Αἵματος τοῦ Κυρίου, ἣτις παρεδόθη εἰς μόνους τοὺς 'Αποστόλους. Οἱ χριστιανοὶ πάντες, διὰ νὰ ἔλθωμεν εἰς δεῦτερον παράδειγμα, ἔχουσι κυριακὴν ἐντολήν, μόνον ὅπως συγχωρῶσιν, ὡς πρὸς αὐτοὺς καὶ οὐχὶ ἐξ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ, τὰ εἰς βᾶρος αὐτῶν παραπτώματα τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν. Ἄλλ' ἡ εἰδικὴ δι' ἐμφυσήσεως δωρεὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος μετὰ τῆς εἰδικῆς ἐξουσίας τοῦ συγχωρεῖν ἢ μὴ τὰς ἁμαρτίας τῶν ἀνθρώπων, γενικῶς, καὶ δημιουργεῖν διὰ τούτου κατάστασιν ἔχουσαν ἰσχὴν καὶ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, εἶναι τι πολὺ διάφορον. Ἄφορᾷ εἰδικῶς εἰς τοὺς 'Αποστόλους καὶ τοὺς ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ὑπ' αὐτῶν κατασταθέντας, ἵνα συνεχίσωσι τὴν ἐν τῇ 'Εκκλησίᾳ «διακονίαν». Διότι, ἂν τὸ πρᾶγμα δὲν ἔχη οὕτως, τὸ χάος ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐν τοῖς οὐρανοῖς θὰ εἶναι μέγα ἐκ τῶν τοιούτων ἀφέσεων καὶ κρατήσεων. Εἶναι περιεργον πῶς τινες ἐκ τῶν μὴ δεχομένων τὴν εἰδικὴν ταύτην δωρεάν καὶ χάριν πρὸς τοὺς Ἁγίους 'Αποστόλους ἐπικαλοῦνται ὑπὲρ ἑαυτῶν τὴν ἀπουσίαν τοῦ Ἀποστόλου Θωμᾶ, ὅτε ὁ Κύριος, τὸ πρῶτον μετὰ τὴν ἀνάστασιν, ἐνεφανίσθη εἰς τοὺς Ἁγίους 'Αποστόλους. Εἶναι ὁμως βέβαιοι ὅτι τὸ τοιοῦτον δὲν ἐγένετο βραδύτερον εἰς ἄλλην ἐμφάνισιν καὶ εἰς ἄλλην ἐπικοινωνίαν; Ἡ μεθ' ἡμέρας ὀκτῶ τόσον πανηγυρικὴ ἐμφάνισις τοῦ Σωτῆρος πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ τὸν Θωμᾶν δὲν φαίνεται ὅτι ἐγένετο κυρίως χάριν αὐτοῦ τοῦ Θωμᾶ; Πῶς, λοιπόν, τολμῶσι νὰ ἀποκλείσωσι τὸν Ἀπόστολον τοῦ Κυρίου τῆς γνωστῆς δωρεᾶς; Ἔστω δ' ὅτι ἡ δωρεὰ ἔχει τὴν ὑπ' αὐτῶν διδομένην ἔννοιαν καὶ σημασίαν, καθ' ἣν ὁ ἁμαρτωλὸς γίνεται δεκτὸς ὡς μέλος τῆς 'Εκκλησίας, ἢ, τὸ ἀντίθετον, ἀποβάλλεται. Δὲν εἶναι καὶ τότε ὁ Ἀπόστολος Θωμᾶς μειωμένος ὡς Ἀπόστολος καὶ «ἐλλιπής»; Διότι, πρὶν ὁ Κύριος εἶπῃ «ἂν τινων ἀφήτε τὰς ἁμαρτίας κ.λ.π.», εἶχεν ἐμφυσήσῃ τοὺς Ἀποστόλους καὶ εἶχεν εἶπῃ «λάβετε Πνεῦμα ἅγιον». Ἡ μήπως, ἐν ἀνάγκῃ, θὰ φθάσωμεν νὰ εἴπωμεν, ὅτι, ἐνεφύσησε μὲν τοὺς Ἀποστόλους

ὁ Κύριος, ἔδωκεν αὐτοῖς Πνεῦμα ἅγιον, εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὅσα εἶπεν, ἀλλὰ ταῦτα οὐδεμίαν ἔχουσι σημασίαν; Περισσότερον περίεργος εἶναι ἢ ἐρμηνεῖα τινῶν, καθ' ἣν τὸ «ἔσται δεδεμένα ἢ λελυμένα ἐν τῷ οὐρανῷ», σημαίνει ὅτι ὁ δεσμός ἔχει ἀπλῶς θεῖον κύρος, ἐνῶ δὲν χρειάζεται μεγάλη γνώσις τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, διὰ νὰ ἐννοηθῇ ὅτι τὸ ἐπὶ γῆς ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι λελυμένον ἢ δεδεμένον θὰ εἶναι τοιοῦτον καὶ ἐν τῷ οὐρανῷ.

Ἦνα μὴ φανῇ ὅτι ἀντιπαρερχόμεθα παρατηρήσεις τινάς, προστίθεμεν ἐνταῦθα καὶ ταῦτα. Δὲν ἀποκλείεται σημεῖα τινα ἐν τῇ ζωῇ καὶ τῇ διδασκαλίᾳ τῆς Ἐκκλησίας, οὐδόλως ἀντιτιθέμενα πρὸς τὴν Ἁγίαν Γραφήν, νὰ μὴ ἀναφέρονται κατηγορηματικῶς ἐν αὐτῇ. Εἶναι ὅμως τοῦτο λόγος ἱκανὸς πρὸς ἀπόρριψιν αὐτῶν: Καὶ δύναται νὰ κατηγορηθῇ δι' αὐτὰ ἡ Ἐκκλησία, ἢ ἀρχαία, ἢ πρεσβυγενής, ἢ Ἐκκλησία τῶν Ἀποστολικῶν χρόνων καὶ τῶν Ἀποστολικῶν Πατέρων καὶ τῶν πρώτων, τῶν χρυσῶν, χριστιανικῶν αἰώνων; Ζωηρῶς ἤχοῦσι πάντοτε αἱ τοῦ Κυρίου καὶ τῶν Ἀποστόλων προτροπαὶ καὶ ἐκκλήσεις περὶ τῆς ἀκριβοῦς συμμορφώσεως τῶν πιστῶν πρὸς τὰς ἐντολάς καὶ τὰς παραδόσεις καὶ τὴν ὑγιαίνουσαν διδασκαλίαν... «Διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμεν ὑμῖν... Ἡμεῖς τοιαύτην συνήθειαν οὐκ ἔχομεν, οὐδὲ αἱ Ἐκκλησίαι τοῦ Θεοῦ... Ἐπαινῶ ὑμᾶς ὅτι πάντα μου μὲμνησθε καὶ, καθὼς παρέδωκα ὑμῖν, τὰς παραδόσεις κατέχετε... Ὡς οὖν παρελάβετε τὸν Χριστόν, ἐν αὐτῷ περιπατεῖτε, καθὼς ἐδιδάχθητε... Βλέπετε μὴ τις ὑμᾶς ἔσται ὁ συλαγωγῶν διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ κενῆς ἀπάτης, κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου καὶ οὐ κατὰ Χριστόν... Εἴ τις ὑμᾶς εὐαγγελίζεται, παρ' ὃ παραλάβετε, ἀνάθεμα ἔστω... Στήκετε καὶ κρατεῖτε τὰς παραδόσεις, ἃς ἐδιδάχθητε, εἴτε διὰ λόγου, εἴτε δι' ἐπιστολῆς ἡμῶν... Σὺ δὲ μένε ἐν οἷς ἔμαθες καὶ ἐπιστάθης». Ἐκ τούτων καὶ τῆς ὅλης ἱστορίας τῆς ἀρχαίας ἐκκλησίας κρίνομεν ἀσφαλῶς, ὅπου σον ἰσχυρὰ καὶ ζῶσα ἦτο πάντοτε ἐν τῇ ζωῇ τῆς Ἐκκλησίας ἡ γραπτὴ καὶ ἡ διὰ λόγου κυριακὴ καὶ ἀποστολικὴ παραίνεσις. «Ἀποστολικὸν οἶμαι καὶ τὸ ταῖς ἀγράφοις παραδόσεσι παραμένειν», ἔγραφεν εἰς τὰ μέσα τοῦ τετάρτου αἰῶνος ὁ Μέγας Βασίλειος. Τίς, λοιπὸν ὁ λόγος, ὅπως ἢ ἀρχαία Ἐκκλησία, ἢ Ἐκκλησία τῶν Ἀποστολικῶν χρόνων καὶ τῶν Ἀποστολικῶν Πατέρων, ἢ Ἐκκλησία τοῦ Κλήμεντος καὶ τοῦ Ἰγνατίου καὶ τοῦ Πολυκάρπου καὶ τοῦ Εἰρηναίου, ἢ Ἐκκλησία τῶν Μαρτύρων καὶ τῶν Ὁμολογητῶν τῆς πίστεως, ἢ Ἐκκλησία τῶν μεγάλων Διδασκάλων καὶ τῶν ἐνδόξων Ἱεραρχῶν, ἔτεροδιδασκαλήσῃ καὶ ἀστοχήσῃ περὶ τὴν ἀλήθειαν; Ἡ Ἐκκλησία αὕτη, διὰ πολλῶν κινδύνων καὶ θλίψεων διαλθοῦσα, ἀγρύπνως ἐφρούρησε καὶ ἐν ἀσφαλείᾳ διεφύλαξε τὸ Εὐαγγέλιον

καὶ πᾶσαν τὴν ὑγιαίνουσαν διδασκαλίαν. Ἀνέστη ἡρωϊκῶς, καὶ νικηφόρως κατὰ πάσης πλάνης. Ἐθριάμβευσεν εἰς ἀγῶνας σκληροῦς κατὰ τῶν αἱρέσεων. Οὐδεμίαν ἐφοβήθη ἐπίθεσιν, οὐδεμίαν ἀπέφυγε σύγκρουσιν καὶ καλῶς πάντοτε ἠγωνίσθη, Ἀπεκέρυξεν ἀδιστακτικῶς πολλὰ ἐπιφανῆ καὶ ἰσχυρὰ τέκνα αὐτῆς, πλανηθέντα ἀπὸ τῆς ἀληθείας. Ἀπέκοψεν ἀφόβως μεγάλους κλάδους ἐκ τοῦ σώματος αὐτῆς, καινοτομήσαντας ἐναντίον τῆς παραδόσεως καὶ διαστρέψαντας τὴν ὑγιαίνουσαν διδασκαλίαν. Ἐφωδίασε, τέλος, τὸν χριστιανικὸν κόσμον διὰ τῆς Ἱερᾶς Βίβλου, τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Πῶς, λοιπὸν, θὰ κατηγορήσωμεν αὐτὴν, ὡς πλανηθεῖσαν ἀπὸ τῆς ἀληθείας, ὡς καινοτομήσασαν κατὰ τῶν Ἀποστολικῶν παραδόσεων; Πῶς θὰ ἀρνηθῶμεν εἰς αὐτὴν, ὅτι εἶναι ἡ Μία Ἁγία; Πῶς θὰ δυνηθῶμεν, ὑπὸ τῷ φάσι τῆς Ἱστορίας, νὰ χάσωμεν τὰ ἴχνη τῆς Μιᾶς Ἁγίας καὶ νὰ δεχθῶμεν ὅτι δὲν εὐρίσκεται σήμερον οὐδαμοῦ ἡ Μία Ἁγία; Πῶς θὰ δυνηθῶμεν, αἰῶνας πολλοὺς μετ' αὐτὴν, νὰ κατασκευάσωμεν τὴν Μίαν Ἁγίαν; Βάσει δὲ τίνων στοιχείων αὕτη θὰ κατασκευασθῇ; Τῆς Βίβλου μόνον; Ἄλλ' αὕτη ἡ Βίβλος, ἢ ὑπαρξίς δηλονότι τῆς Βίβλου, ἢ μέχρις ἡμῶν διάσωσις τῆς Ἁγίας Γραφῆς, εἶναι μάρτυς μαρτυρῶν τὴν ὑπαρξίς τῆς Μιᾶς Ἁγίας. Διότι εἶναι γνωστὸν πόθεν ὁ χριστιανισμὸς ἔχει τὴν Βίβλον τοῦ. Πῶς, λοιπὸν, καθ' ὃν χρόνον λαμβάνομεν μετ' ἐμπιστοσύνης παρὰ τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας τὴν Βίβλον, ἀρνούμεθα εἰς αὐτὴν ἐμπιστοσύνην ὡς πρὸς τὴν πίστιν καὶ τὴν διδασκαλίαν αὐτῆς; Ἄν ἀρνηθῶμεν, ἂν ἀμφισβητήσωμεν ἢ περιορίσωμεν τὴν ἀθθεντίαν αὐτῆς, κλονίζεται τότε καὶ τῆς Βίβλου ἡ γνησιότης. Ἐχει βεβαίως ἡ Βίβλος τὴν ἀθθεντίαν ἐν ἑαυτῇ, ἀλλὰ τὴν γνησιότητα ταύτης δύναται νὰ μαρτυρήσῃ μόνον ὁ μάρτυς τοῦ Θεοῦ, τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, ὅπερ ἐνεργεῖ καὶ λαλεῖ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ διὰ τῆς Ἐκκλησίας. Συνεπῶς, ἢ Ἐκκλησία, ὡς ἀγομένη ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὸ ὅποῖον μένει μετ' αὐτῆς εἰς τὸν αἰῶνα, ἀκριβῶς ἵνα διδάσκη καὶ ἀναγγέλλῃ καὶ ὑπομνήσκη πάντα, ἵνα ὁδηγῇ εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν, οὐδὲν πράττει ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἢ ἐν διαφωνίᾳ πρὸς αὐτό. Ὡς εἶναι, λοιπὸν, ἢ Ἐκκλησία ἀθθεντικὴ καὶ ἀξιόπιστος ἐν τῇ περὶ τῆς γνησιότητος τῆς Ἁγίας Γραφῆς ἀποφάνσει αὐτῆς, οὕτως εἶναι ἐν ὅλῃ αὐτῆς τῇ ζωῇ καὶ τῇ δράσει. Ἐχει ἐν πᾶσιν ἀπόλυτον τὴν ἀθθεντίαν αὐτῆς, εἶναι ἀξία πάσης ἐμπιστοσύνης καὶ οὐδεμίαν ἔχει παράδοσιν ἀντίθετον πρὸς τὴν διδασκαλίαν τοῦ Κυρίου καὶ τὴν Ἁγίαν Γραφήν.

Πολλοί, παρεξηγήσαντες ὠρισμένας ἐν τῷ Χριστιανικῷ κόσμῳ πλάνας καὶ καταχρήσεις, διὰ τὰς ὁποίας δὲν εἶναι ὑπεύθυνος ἡ Ἐκκλησία, ἀλλὰ τὰ πλανηθέντα μέλη αὐτῆς, ἠρνήθησαν τὴν ἀθθεντίαν τῆς Ἐκκλησίας καὶ παρέ-

στησαν ἑαυτοὺς καὶ τὰ καθ' ἕκαστον μέλη τῆς Ἐκκλησίας ὡς ἴσα καὶ ἰσοδύναμα πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, ὡς Ἐκκλησίαν. Συνέπεια τούτου εἶναι ἡ εὐχερὴς καὶ αὐστηρὰ εἰς βάρος τῆς Ἐκκλησίας κατάκρισις, ἡ κατηγορία ὅτι ἡ Ἐκκλησία πλανᾶται εἰς τοῦτο ἢ ἐκεῖνο, ὅτι ἡ Ἐκκλησία, ἡ ἀγία καὶ ἄμωμος, ἡ μὴ ἔχουσα σπίλον ἢ ρυτίδα ἢ τι τῶν τοιούτων, ἔχει κηλίδας ἔχει τρωτά, ἔχει «αἰσχύνην». Ἐν συνεχείᾳ δὲ τούτου, ἀρνούμενοι τὴν ἐν ἀγίῳ Πνεύματι εἰδικὴν καὶ μοναδικὴν ἀθεντίαν τῆς Ἐκκλησίας, ἰσχυρίζονται ὅτι καὶ αὐτοὶ εἶναι ἀθεντικοί, διότι καὶ αὐτοί, ὡς ἄτομα ἢ ομάδες, ἔχουσι τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Ἄλλ' ἢ κατὰ τὸ συμφέρον ἑκάστου οἰκειοποίησις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ ὁ κατὰ τὸ συμφέρον ἑκάστου καθορισμὸς τῆς σχέσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος πρὸς αὐτόν, ἐν ἀγνοίᾳ καὶ ἀπουσίᾳ τῆς Ἐκκλησίας, εἶναι, βάσει τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ἀπαράδεκτος καὶ εἶναι Χριστιανισμὸς νέος καὶ ξένος πρὸς τὸν Χριστιανισμὸν τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας. Εἶναι, σὺν τούτοις, ἡ ἀρχὴ καὶ τὰ πρῶτα γνωρίσματα τοῦ Προτεσταντικοῦ χάους.

Διότι ἡ παρουσία καὶ ἡ ἐνέργεια τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὸ Εὐαγγέλιον, τὸ Μυστήριον τῆς σωτηρίας, τὴν Ἐκκλησίαν, ἔχει εἰδικὰ γνωρίσματα καὶ ἰδίους μάρτυρας. Δὲν ἀρκεῖ ὁ προσωπικὸς τοῦ ἐνδιαφερομένου καὶ τῶν συμφρονούντων αὐτῷ ἰσχυρισμὸς. Καὶ τὰ μὲν εἰδικὰ καὶ ἄμεσα γνωρίσματα εἶναι δυνάμεις καὶ σημεῖα καὶ τέρατα, εἶναι γεγονότα θαυμαστά καὶ ὑπερφυσικά, ὡς ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα περιγράφει ἡ Ἁγία Γραφή καὶ ἡ Ἱερὰ Παράδοσις. Εἰς τοιαύτας περιπτώσεις, διαπιστοῦται ἄμεσος ἢ ἐπέμβασις καὶ ἡ μαρτυρία τοῦ Θεοῦ καὶ ἀποδεικνύεται ἀναμφισβήτητος ἡ ἐνέργεια τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Διότι «τίς εἶναι δυνατὸς κωλύσαι τὸν Θεόν»; Οἱ δὲ μάρτυρες εἶναι οἱ Ἀπόστολοι καὶ ἡ Ἐκκλησία. Ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, ἐπὶ παραδείγματι, ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν Κορνήλιον καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ, ὅτι τὴν ἴσην δωρεὰν ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ Θεός, δὲν ἐξάγεται ἐξ ἰσχυρισμοῦ τοῦ Κορνηλίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ, ἀλλ' εἶναι βεβαίωσις τοῦ Πέτρου, τὴν ὁποῖαν ἡ Ἐκκλησία δέχεται δοξάζουσα τὸν Θεόν. Εἶναι δε, ὡς πρὸς τοὺς μεταγενεστέρους, καὶ πληροφορία τοῦ θεοπνεύστου συγγραφέως τοῦ Βιβλίου τῶν Πράξεων.

Ἡ Ἐκκλησία, λοιπὸν καὶ μόνον αὕτη, μετὰ τοὺς Ἀποστόλους, οὐδέποτε πλανᾶται. Τὰ δὲ ἄτομα, τὰ μέλη αὐτῆς, φυλάσσονται ἀπὸ τῆς πλάνης καὶ εὐρηγται ἐν τῇ ἀληθείᾳ, μόνον ἐφ' ὅσον εὐρίσκονται ἠνωμένα ἐν Χριστῷ μετ' αὐτῆς καὶ ὑποτάσσονται αὐτῇ, ὡσπερ ἡ Ἐκκλησία ὑποτάσσεται τῷ Χριστῷ. Τούτων οὕτως ἐχόντων, τὰ ἄτομα εἶναι ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι φορεῖς καὶ κήρυκες τῆς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ὑγιαίνουσης διδασκαλίας. Δὲν λαλοῦσι τὰ μέλη τῆς Ἐκκλη-

Η ΣΤΡΟΦΗ ΤΗΣ ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Ἐξ ἀφορμῆς ἐνὸς ἀρθροῦ δημοσιευθέντος εἰς τοὺς Times ὑπὸ εἰδικοῦ ἀνταποκριτοῦ τὴν 31ην Ὀκτωβρίου 1949 ὑπὸ τὸν τίτλον «Καθολικισμὸς σήμερον» μία ἐνδιαφέρουσα ἀλληλογραφία ἐπηκολούθησεν εἰς τὰς στήλας αὐτῶν τόσο ἀπὸ μέρους Ρωμαιοκαθολικῶν, ὅσον καὶ ἀπὸ μέρους Ἀγγλικανῶν. Ὁ συντάκτης τῶν Times κατέκλεισε τὴν ἀλληλογραφίαν αὐτὴν τὴν 29ην Νοεμβρίου δι' ἐνὸς ἀρθροῦ, τὸ ὁποῖον ἐπέγραψε «Ρώμη καὶ Εὐρώπη», ὃ δὲ ἐκδότης αὐτοῦ ἐξέδωκεν εἰς ἰδιαιτέρον φυλλάδιον τόσο τὰ δύο ἀρθρα, ὅσον καὶ τὰς δημοσιευθείσας ἐπιστολὰς χάριν ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἐνδιαφέρονται εἰς τὴν συζήτησιν.

Ὁ συγγραφεὺς τοῦ ἀρθροῦ ἀρχεται ἀπὸ τῆς ἐπισήμου Στατιστικῆς, τὴν ὁποῖαν ἐδημοσίευσεν ἡ «Καθολικὴ Ἐπιθεώρησις», ὡς κατ' ἔτος, καὶ κατὰ τὸ 1949. Κατ' αὐτὴν ὁ σύνολος Ρωμαιοκαθολικῶν πληθυσμὸς τῆς γῆς ἀνέρχεται εἰς 398.277.000. Ἐξ αὐτοῦ ἐν τῷ Ἡνωμένῳ Βασιλείῳ ζῶσι 3.500.000 καὶ ἕτερα 15.500.000 ἐν τῇ Βρετανικῇ Κοινοπολιτείᾳ. Ἐν Ἰρλανδίᾳ ζῶσι 2.750.000, 25.250.000 ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις καὶ 16.250.000 εἰς τὰς Φιλιππίνας καὶ εἰς ἐδάφη ὑπαγόμενα ὑπὸ τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας. Ἐπομένως 63.250.000 Χριστιανοὶ ζῶντες εἰς Ἀγγλοφώνους χώρας ὑπάγονται ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τῆς Ρώμης. Ὡς πρὸς τοὺς Ἐπισκόπους, ὁ Πάπας, ὅστις διανύει νῦν τὸ 74ον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ, ἀρχει ἐπὶ 369 Ἀρχιεπισκόπων καὶ 964 Ἐπισκόπων ἐχόντων ἐπισκοπὰς, ἐξ ὧν 6 Ἀρχιεπισκοπαὶ καὶ 20 Ἐπισκοπαὶ ἐν Ἀγγλίᾳ, Οὐαλλίᾳ καὶ Σκωτίᾳ. Εἰς τὰς ἄνω δέον νὰ προστεθῶσι 499 ἀποστολικάι Ἀποστολαὶ (Delegationes), Βικαριᾶτα, καὶ prefectures, ἐξ ὧν 113 εὐρηγται ἐντὸς τῶν Βρετανικῶν Κτήσεων. Κρίνων τὴν πνευματικὴν ἐπιρροὴν τοῦ ὄγκου αὐτοῦ ὁ συγγραφεὺς φρονεῖ, ὅτι ἔλλειψαι ἀνδρῶν, οἷος Θωμᾶς ὁ Ἀκυνάτος, ἡ Ρωμ. Ἐκκλησία παρουσιάζει σήμερον μίαν θρησκείαν δευτέρας τάξεως, ὡς εἶπεν ὁ Χάρνακ, ἂν μὴ καὶ τι χειρότερον. Ἡ πολεμικὴ, ἥτις ἐμαίνετο κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀντιμεταρρυθμίσεως, κατέπαυσε νῦν, ὃ δὲ Πάπας, εὐλογῶν ἐκείνους, οἵτινες μολονότι δὲν ἀνήκουσαν εἰς τὸ ὄρατὸν σῶμα τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας, εἶνε ἐγγὺς ἡμῶν διὰ τῆς πίστεως αὐτῶν εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν», ἔδειξεν ὅτι ἐννοεῖ τίς εἶνε ἡ οὐσιώδης ἀνάγκη. Ἀλλὰ τὴν ἀνάγκην αὐτὴν δὲν ἀναγνωρίζουσιν οἱ ἡγούμενοι τῶν διαφόρων ἐθνικῶν ὁμάδων τῆς Ἐκκλησίας καὶ οὐδεμία ὑπάρχει ἐνδείξις ἐπιστροφῆς αὐτῶν καὶ ὑποταγῆς εἰς τὴν Ἁγίαν Ἐδρᾶν. Θὰ συνεχίσῃ λοιπὸν ἡ Ρωμ. Ἐκκλησία, καίπερ καλοῦσα ἄλλους νὰ εἰσέλθουν «εἰς τὴν μόνην κιβωτὸν τῆς σωτηρίας», νὰ ἐμμένῃ ὑπερμαχοῦσα τῶν πατροπαράδοτων προνομίων αὐτῆς, ἀποκεκλεισμένη ἐντὸς τῶν ἰδίων αὐτῆς τειχῶν, ἢ θὰ ἀναθεωρήσῃ ὑπὸ τὸ φῶς τῶν γεγονό-

σίας ἀφ' ἑαυτῶν, ἀλλ' ἀπλῶς ἀναγγέλουσιν ὅσα λαμβάνουσιν ἐκ τῆς Ἐκκλησίας.

† Ὁ Ἐδέσσης καὶ Πέλλης ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

των τὴν θέσιν αὐτῆς καὶ θὰ συζητήσῃ μετὰ τῶν αἰρετικῶν καὶ τῶν σχισματικῶν τρόπους καὶ μέσα συνεργοζομένη μετ' αὐτῶν νὰ προαγάγῃ εἰς τὸ μέσον ἓνα ἀναζωογονημένον χριστιανισμόν;

Καίτοι ἐφεξῆς ὁ συγγραφεὺς δέχεται ὅτι ὁ Ρωμαιοκαθολικισμὸς δὲν δύναται ν' ἀποδεχθῆ συμβιβασμόν τινα εἰς τὰ οὐσιώδη δόγματα αὐτοῦ, ἢ διακρίσις μεταξὺ οὐσιωδῶν καὶ ἐπουσιωδῶν δὲν εἶνε εὐχερῆς καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν οὐσιωδῶν δὲν εἶνε τόσον μέγας, ὡς πιστεύεται συνήθως. Ὡς παράδειγμα φέρει τὴν οὐσίαν τῆς Ἐκκλησίας πρὸ τοῦ 16ου αἰῶνος, καθόσον οἱ μετ' αὐτὸν ὀρισμοὶ προέκυψαν ἐκ λόγων ἀντιροητικῶν. Εἶνε ἀξιοσημείωτον ὅτι ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἐν Ἀμερικῇ δὲν ἐνεφανίσθησαν ἔργα Ρωμαιοκαθολικῶν ἐφελεύσαντα τὴν προσοχὴν τῶν ἐκτός, οὐδ' ἀνεδείχθησαν προσωπικότητες ὡς τοῦ William Temple, τοῦ Reinhold Niebuhr, τοῦ Karl Barth καὶ τοῦ Emil Brunner. Καὶ αὐτὸς ὁ Νεοθωμιστῆς M. Maritain ἐξετιμῆθη περισσότερο ὑπὸ τῶν Ἀγγλικανῶν ἢ παρὰ τῶν ὁμοδόξων αὐτοῦ ἐν Ἀγγλίᾳ. Ἡ αὐστηρὰ κριτικὴ, εἰς τὴν ὁποίαν ὑποβάλλονται τὰ Ρωμαιοκαθολικὰ δογματικὰ συγγράμματα, τείνει νὰ ἐμποδίσῃ τὴν μόρφωσιν πεφωτισμένης καὶ κριτικῆς δημοσίας γνώμης καὶ ἐκεῖ ὅπου διαφορὰ γνώμης ἐπιτρέπεται ἐπισήμως. Ἡ ἡγεσία τοῦ Πάπα νῦν ἐναντίον τοῦ ἀθέου Μαρξισμού προὐκάλεσε πολλὰς συμπαιθείας καὶ ἐγέννησε τὴν ἰδέαν ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα πρὸς ἐπανεξέτασιν τῶν σχέσεων μεταξὺ Ρώμης καὶ τῶν ἄλλων χριστιανικῶν ομάδων. Ὅλοι ἀναγνωρίζουσι τὰς δυσχερείας. Τὸ πλῆθος τῶν χριστιανικῶν αἱρέσεων εἶνε ὁ λίθος προσκόμματος ἐν τῷ πεδίῳ τῶν Ἱεραποστολῶν πρὸς ἀποδοχὴν τῆς χριστιανικῆς πίστεως, κατόπιν μάλιστα τῆς ἀσκουμένης προπαγάνδας ὑπὸ τοῦ Κομμουνισμοῦ. Οὔτε ὑπακοὴ εἰς μίαν Προτεστ. μερίδα, οὔτε σύμβολον πίστεως ἀπαιτεῖ παρ' ἐκείνων, αἵτινες ἀναγνωρίζουσι τὸν Χριστὸν ὡς Σωτῆρα καὶ ἀρνηθῶσι συζητήσιν περὶ τῶν διαφορῶν, αἵτινες χωρίζουσι αὐτοὺς ἀπ' ἄλλήλων. Ἡ ἐποχὴ τοῦ «Ἁγίου Ἐνιαντοῦ» ὑπάρχει ἐλπίς ὅτι θὰ δώσῃ εὐκαιρίαν εἰς τὴν Ρώμην, λαμβάνουσαν ὑπ' ὄψιν τὰς περιστάσεις νὰ προσβῇ εἰς μίαν χειρονομίαν δηλ. εἰς τὴν ἐγκαίνισιν ἑνὸς προγράμματος ἐλευθέρου καὶ δημοσίας συζητήσεως μετὰ ἀρμόδιων ἀντιπροσώπων τῶν διαφόρων χριστιανικῶν ομάδων. Κόσμος, ὅστις ἐγεύθη φιλελευθέρου καὶ κοινοβουλευτικῆς δημοκρατίας, δεόν νὰ τύχῃ ἀναλόγου μεταχειρίσεως. Ἡ πειθὼ ὑπεράνω τῆς βίας εἶνε ἐκείνη, διὰ τῆς ὁποίας ὁ Χριστιανισμὸς ἐν ἀρχῇ ἐθριάβευσεν· αὐτὴ εἶνε, διὰ τῆς ὁποίας καὶ θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ ὑπάρχῃ.

Ἡ διεξαχθεῖσα εἰς τούς Times ἀλληλογραφία, τῆς ὁποίας μετέσχον κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ ἐκατέρωθεν, ἀνενώσε τὰς συζητήσεις τόσον περὶ τοῦ χωρίου τοῦ Ματθαίου 16, 13—20 καὶ περὶ τῶν ἄλλων τῆς Κ. Διαθήκης, ὡς ὑποστηρίζοντων τὰς παπικὰς ἀξιώσεις, ὅσον καὶ τὰς ἀντιροησεις τῶν ἀντικειμένων εἰς τὴν δεδομένην ἐριμνεσίαν καὶ ἀρνούμενων τὴν μεταβίβασιν τῆς ὑπὲρ τοὺς ἄλλους Ἀποστόλους δῆθεν ὑπεροχῆς τοῦ Πέτρου εἰς τὸν ἐπίσκοπον Ρώμης. Αἱ δογμα-

τικαὶ αὐταὶ συζητήσεις δὲν ἀντιπαρήλθον τὰς καταβληθείσας κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου προσπαθείας πρὸς συνεργασίαν Ρωμαιοκαθολικῶν καὶ μὴ ἐπὶ μὴ δογματικῷ ἐδάφους πρὸς προαγωγὴν τοῦ κοινοῦ πόθου τῆς εἰρήνης καὶ τῶν ἀπασχολούντων τὸν ἀγγλικὸν λαὸν κοινωνικῶν προβλημάτων. Ἐνθυμούμεθα δὲ ὅτι παρέστημεν εἰς σειρὰν διαλέξεων, τῶν ὁποίων προήδρευσαν, ἐναλλάξ, ὁ Κορδινάλιος, Ἀρχιεπίσκοπος καὶ ὁ Καντουαρίας, τὸν δὲ λόγον ἔλαβον Ρωμαιοκαθολικοὶ καὶ Ἀγγλικοὶ, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ Ἐπίσκοπος τοῦ Chichester. Ἄλλ' ἡ συνεργασία αὐτὴ, ἣτις ὠφείλετο εἰς τὴν πρωτοβουλίαν ἑνὸς Ρωμαιοκαθολικοῦ Σωματίου «ἡ μάχαιρα τοῦ Πνεύματος», ἔπαυσεν ἀμέσως μετὰ τὸν πόλεμον, καθόσον πολλοὶ Ρωμαιοκαθολικοὶ εὑρισκον ἀντίθετον πρὸς τὰς πεποιθήσεις αὐτῶν νὰ συμπροσεύχωνται μετὰ μὴ τοιούτων, ἔστω καὶ ἂν ἐπρόκειτο περὶ τῆς ἀπαγγελίας τῆς Κυριακῆς προσευχῆς ἐν ἀρχῇ ἢ ἐν τέλει τῆς διαλέξεως. Ἄλλ' ἦτο προφανές ὅτι εἰς τὴν διακοπὴν αὐτὴν ἐνέχονταν αἱ Ρωμαιοκαθολικαὶ Ἀρχαὶ τῆς Ἀγγλίας, αἵτινες δὲν ἐνοοῦσαν νὰ λησμονήσωσι τὸν παλαιὸν αὐτῶν πόθον νὰ προσελκύσωσιν εἰς τὰ δίκτυα τῆς προπαγάνδας αὐτῶν τοὺς Ἀγγλικανοὺς κληρικοὺς ἢ λαϊκοὺς, ὡς ἄτομα, ἢ νὰ εὐνοήσωσιν διμαδικὴν συνεννόησιν ἢ συνεργασίαν μετὰ τῶν Ἀγγλικανῶν ἢ τῶν Προτεστάντων. Ἡ κατάστασις ἐπεδεινώθη, ὅτε τὸ Βατικανὸν ὄλλγον πρὸ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Συνελεύσεως τοῦ Ἀμστελλοδάμου, δι' ἧς ἀπηγόρευεν εἰς πάντα ρωμαιοκαθολικὸν νὰ παραστῇ εἰς αὐτὴν, ἔστω καὶ ὡς ἀκροατῆς, διότι εἶχε πληροφορηθῆ ὅτι πολλοὶ Ρωμαιοκαθολικοὶ ἐζήτησαν παρὰ τῶν ἀρχῶν τοῦ Συνεδρίου νὰ παρακολουθήσωσι τὰς ἐργασίας αὐτοῦ. Οἱ Times, ἀνακεφαλαιοῦντες τὴν ἀνωτέρω ἀλληλογραφίαν, εἰς τὸ ἐπισφραγίζον αὐτὴν ἄρθρον λέγουσιν: «Ἐπάρχει εὐρεῖα ζήτησις τῶν Προτεστάντων καὶ τινων Ρωμαιοκαθολικῶν ὅπως ἀναεωθῶσι συζητήσεις διερευνητικαὶ περὶ δόγματος καὶ λατρείας, καίτοι δὲν φαίνεται ὅτι ὑπάρχει ἀρκετὴ συμφωνία μεταξὺ τῶν ἀπόψεων τῶν Ἐκκλησιῶν περὶ τῶν δικαίων καὶ τῆς δικαιοδοσίας αὐτῶν, ὥστε νὰ δικαιολογῶνται ἐπίσημοι διαπραγματεύσεις. Πιθανώτερον, ἢ μᾶλλον καρποφόρος προσέγγισις, ἂν ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν αἱ διαμειφθεῖσαι συζητήσεις, θὰ ἦτο νὰ συνέλθωσι θεολόγοι διαφόρων Ὁμολογιῶν ἰδιωτικῶς καὶ νὰ δημοσιεύσωσι τὰ συμπεράσματα τῶν συσκέψεων αὐτῶν. Ἐπειτα, ὅταν αἱ Ἐκκλησίαι εἶνε σύμφωνοι ὡς πρὸς τὰ σπουδαιότατα σύγχερα ἠθικὰ προβλήματα, δεόν ἀπὸ κοινοῦ νὰ ἐκδηλώσωσι τὴν συμφωνίαν αὐτῶν. Τὸ οὐσιώδες εἶναι νὰ διαλυθῇ ἡ ἐντύπωσις ὅτι αἱ Ἐκκλησίαι ἐν Ἀγγλίᾳ δὲν ἐπιθυμοῦσι τὴν ἔνωσιν μετὰ τοῦ ζήλου, τὸν ὁποῖον ἔδειξαν πρὸ ὀλίγων ἐτῶν, καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐλευθέρω ἀνταλλαγὴ γνώμων δὲν δύναται παρὰ νὰ ὠφελήσῃ».

Τὰ σημεῖα αὐτὰ τῶν καιρῶν δὲν ἠδύναντο παρὰ νὰ τύχωσι τῆς προσοχῆς τοῦ Βατικανοῦ. Ἐκ Ρώμης ἀγγέλλεται ὅτι ἡ Congregatio τοῦ S. Ministerii ἐξέδωκε τὴν 28ην Φεβρουαρίου ἔγγραφον, ἐν ᾧ δίδον-

ται ὁδηγίαι εἰς τοὺς Ρωμαιοκαθολικούς, οἵτινες μετέχουσι συζητήσεων μετὰ μὴ καθολικῶν περὶ ζητημάτων πίστεως καὶ ἄλλων ζωτικῶν ἐνδιαφέροντος διὰ τοὺς χριστιανούς. Διὰ τοῦ ἐγγράφου αὐτοῦ τὸ Βατικανὸν μετριάζει τὰς ὁδηγίας, αἵτινες ἐδόθησαν τὸν Ἰούνιον τοῦ 1948, καὶ ἀνοίγει τὴν θύραν μετὰ προφύλαξεων πρὸς ἐπισήμους συζητήσεις μεταξὺ Ρωμαιοκαθολικῶν καὶ μελῶν ἄλλων Χριστιανικῶν Ὁμολογιῶν περὶ ἐνώσεως καὶ «περὶ τοῦ τρόπου καὶ τῶν μέσων ὑπερασπίσεως διὰ κοινῆς ἐνεργείας τῶν θεμελιωδῶν ἀρχῶν τοῦ φυσικοῦ δικαίου καὶ τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας ἐναντίον τῶν συνδυασμένων ἐχθρῶν τοῦ Θεοῦ, περὶ ἀναδημιουργίας τῆς κοινωνικῆς τάξεως καὶ περὶ ἄλλων παρομοίων ζητημάτων». Ὡσαύτως λύεται τὸ ζήτημα τῆς ἐνάρξεως καὶ τοῦ τέλους κοινῶν Συνελεύσεων διὰ κοινῆς προσευχῆς.

Αἱ ὁδηγίαι, ἀπευθυνόμεναι πρὸς τοὺς Ἐπισκόπους, περιλαμβάνουσι ἐπὶ τὰ σημεία μετὰ εἰσαγωγῆς. Ἐν αὐταῖς, ἀφοῦ δηλοῦται ὅτι ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία δὲν συμμετέχει εἰς Οἰκουμενικὰ Συνέδρια καὶ ἄλλας ὁμοίας Συνελεύσεις, ὑπομνησκει τὸν διαρκῆ πόθον καὶ τὰς ἐνεργείας αὐτῆς ὅπως ἐπιτύχῃ τὴν ἔνωσιν ὅλων τῶν εἰς Χριστὸν πιστευόντων. Εἰς τὸ 1ον σημεῖον, τὸ ἐγγράφον παρέχει ὁδηγίας εἰς τοὺς Ἐπισκόπους ὅπως ἐπιμελῶς ἀγρυπνήσωσιν ἐπὶ τῆς ἐνωτικῆς κινήσεως καὶ ὅπως μετὰ συνέσεως προάγωσιν καὶ ὁδηγήσωσιν αὐτὴν ἀποβλέποντες εἰς ὄρισμένους εἰδικούς σκοπούς. Εἰς τὸ 2ον σημεῖον, δίδονται δύο ὁδηγίαι εἰς τοὺς Ἐπισκόπους περὶ τοῦ τί ν' ἀποφεύγωσι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συζητήσεως περὶ ἐνώσεως. Ἡ ὅλη Ρωμαιοκαθολικὴ διδασκαλία δέον νὰ προβάλλεται καὶ νὰ ἐξηγητῆται. Οὐδὲν περιεχόμενον τῆς καθολικῆς πίστεως ἀφορῶν τὴν ἀληθῆ φύσιν καὶ τὰ μέσα τῆς δικαιοσύνης, τὴν σύστασιν τῆς Ἐκκλησίας, τὸ πρωτεῖον δικαιοδοσίας τοῦ Ρωμαίου Ποντίφικος καὶ ὅτι ἡ μόνη ἀληθὴς ἐνωσις συντελεῖται, ἂν οἱ διαφωνοῦντες ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν μίαν ἀληθῆ Ἐκκλησίαν, πρέπει ν' ἀποσιωπάται ἢ νὰ συγκαλύπτεται δι' ἀμφιρόπων ἐκφράσεων. Δέον ὡσαύτως νὰ δηλοῦται εἰς τοὺς μὴ Καθολικούς ὅτι ἐπιστρέφοντες εἰς τὴν Ἐκκλησίαν οὐδὲν τῶν ἀγαθῶν θ' ἀπολέσωσι, τὰ ὅποια ἢ χάρις τοῦ Θεοῦ μέχρι σήμερον ἐνήργησεν ἐν ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν, ἀλλ' ὅτι ἡ ἐπιστροφή θέλει φέρει τοῦτο εἰς τὴν τελειότητα καὶ τὴν τελικὴν πληρότητα. Ἄλλὰ τοῦτο δέον νὰ μὴ παρασταθῇ οὕτως, ὥστε νὰ δημιουργήσῃ παρ' αὐτοῖς τὴν ἐντύπωσιν, ὅτι ἐπιστρέφοντες προσφέρουσι κάτι οὐσιῶδες εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, τοῦ ὁποῖου αὕτη ἐστρεφεῖτο προηγουμένως.

Εἰς τὸ 3ον σημεῖον ἐκτίθεται ἡ ἀνάγκη ἐξαιρετικῆς ἐπαγρυπνήσεως καὶ ἐλέγχου, προκειμένου περὶ μικτῶν συσκέψεων καὶ συναντήσεων μεταξὺ Καθολικῶν καὶ μὴ τοιούτων, ἀλλ' οἱ πιστοὶ δέον νὰ μὴ παρίστανται εἰς τοιαύτας Συνελεύσεις, ἂνευ εἰδικῆς ἀδείας τῶν Ἐκκλ. ἀρχῶν. Μόνον καλῶς κατατοπισμένοι ἱερεῖς δύνανται νὰ μετάσχωσι συνομιλιῶν μεταξὺ Καθολικῶν καὶ μὴ τοιούτων θεολόγων.

Ὅλα τὰ Συνέδρια καὶ αἱ συσκέψεις ὑπάγονται ὑπὸ τὰς ὁδηγίας τῆς Ἐκκλησίας, αἵτινες περιελήφθησαν εἰς τὸ Ἐγγράφον τοῦ 1948. Ἄλλ' αἱ ὁδηγίαι ἐκεῖ-

ναι δὲν ἀναφέρονται εἰς «μικτὰς Συνελεύσεις Καθολικῶν καὶ μὴ τοιούτων, ἐν ταῖς ὁποῖαις οὐδὲν ἔχον σχέσιν πρὸς τὴν πίστιν καὶ τὴν ἠθικὴν ἐξετάζεται, ἀλλὰ συγκροτοῦνται πρὸς σύσκεψιν περὶ ζητημάτων ἀμύνης τῶν θεμελιωδῶν ἀρχῶν τῆς Χριστιανικῆς Θρησκείας ἐναντίον τῆς ἀθεΐας καὶ κοινωνικῶν προβλημάτων. Ἄλλὰ καὶ εἰς τοιαύτας συναντήσεις δὲν εἶναι νομιμόφρον εἰς Καθολικούς νὰ ἐπιδοκιμάσωσιν ἢ ἀποδεχθῶσι διδασκαλίαν, αἵτινες ἀντίκεινται εἰς ἀποκεκαλυμμένης ἀληθείας ἢ εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὅπου πρόκειται περὶ κοινωνικῶν ζητημάτων. Προκειμένου περὶ «τοπικῶν συνεδρίων ἢ συναντήσεων», οἱ κατὰ τόπους Ἐπίσκοποι ἐξουσιοδοτοῦνται διὰ περίοδον τριῶν ἐτῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς «Ὁδηγίας» νὰ παρέχωσι τὴν ἀδειαν τῆς Παπικῆς Ἐδρας ὑπὸ τοὺς ἐξῆς ὅρους: 1) Νὰ ἀποφεύγηται πᾶσα συμμετοχὴ εἰς ἱερὰς τελετάς: 2) αἱ συζητήσεις καὶ ἡ πορεία αὐτῶν πρέπει νὰ ἐπιβλέπωνται καὶ νὰ διευθύνωνται δεόντως: 3) νὰ ὑποβάλληται ἐτησίᾳ Ἐκθεσις εἰς τὴν ἀνωτέρω μνημονευθεῖσαν Congregatio περὶ Συνελεύσεων. Παρόμοια προστίθενται καὶ προκειμένου περὶ τῶν θεμάτων τῶν ὁμιλιῶν. Διὰ τὴν σύγκλησιν ἐπαρχιακῶν ἐθνικῶν καὶ διεθνῶν Συνελεύσεων καὶ συσκέψεων δέον νὰ ληφθῇ εἰδικὴ συγκατάθεσις εἰς ἁγίας Ἐδρας ἐν πάσῃ ἐπὶ μέρος περιπτώσει. Πρὶν ἢ ληφθῇ ἢ συγκατάθεσις αὕτη εἰς οὐδένα ἐπιτρέπεται νὰ ἀρχίσῃ προκαταρκτικὰς, ἐξωτερικὰς προπαρασκευὰς εἰς τοιαύτας συσκέψεις ἢ νὰ συνεργασθῇ μετὰ μὴ καθολικῶν, οἵτινες ἤρχισαν τοιαύτας προπαρασκευὰς.

Εἰς τὸ 5ον σημεῖον, ἀφοῦ ἐπαναλαμβάνεται ἡ ἀπαγόρευσις συμμετοχῆς εἰς ἱερὰς τελετάς εἰς ὅλας αὐτὰς τὰς συσκέψεις καὶ συνελεύσεις, δὲν ἀπαγορεύεται ἡ ἐναρξίς ἢ τὸ τέρας τοιούτων συσκέψεων καὶ Συνελεύσεων διὰ κοινῆς ἀπαγγελίας τῆς Κυριακῆς προσευχῆς ἢ ἄλλης τινὸς προσευχῆς ἐγκεκριμένης ὑπὸ τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας.

Εἰς τὸ 6ον σημεῖον, περιέχονται συντομώτεροι ὁδηγίαι πρὸς τοὺς Ἐπισκόπους καὶ εἰς τὸ 7ον σημεῖον σύστασις εἰς τοὺς θρησκευτικούς ἡγέτας ὅπως προσέχωσιν ἵνα οἱ Κανόνες τῶν Ὁδηγιῶν αὐστηρῶς ὑπακούωνται. Τὸ Ἐγγράφον φέρει τὴν ἡμερομηνίαν Δεκέμβριον, 20, 1949.

* *

Ὅστις ἐνθυμεῖται τοὺς κεραινοὺς, τοὺς ὁποίους τὸ Βατικανὸν ἐξέπεμψεν ἄλλοτε διὰ τῆς Βούλλας, ἣτις ἀπηγόρευε πᾶσαν συμμετοχὴν Ρωμαιοκαθολικῶν εἰς τὰ οὕτω κληθέντα παγκριστιανικὰ Συνέδρια, καὶ ἀνέγνω τὴν ἀπαγόρευσιν τοῦ Ἰουνίου 1948, ἐξ ἀφορμῆς τῶν Συνεδρίων τοῦ Ἀμστελλοδάμου, δὲν δύναται παρὰ μετ' εὐχαριστήσεως νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἐπελθούσαν μεταβολὴν ἀντιλήψεων τοῦ Βατικανοῦ, παρ' ὅλας τὰς ἐπιβεβλημένας ἄλλας ἐπιφυλάξεις. Ὁ Πρόεδρος τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν Ἐπίσκοπος τοῦ Chichester γηθοσύνως χαιρετίζει τὴν μεταστροφὴν αὐτὴν σήμερον. «Τὸ Ἐγγράφον, λέγει, εἶναι καρπὸς μακροῦς μελέτης τῆς Congregatio καὶ συνεννοήσεως μετὰ τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν Ἐπισκόπων πανταχοῦ τοῦ κό-

ΔΙΑ ΤΟ ΠΑΙΔΟΜΑΖΩΜΑ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Τοῦ Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν:

ΟΙΚ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ
GENEVE

14 Μαΐτου 1950

Τῇ Α. Μ. τῷ Ἀρχιεπισκόπῳ Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. Σπυρίδωνι.

Εἰς Ἀθήνας

Μακαριώτατε,

Ἡμεῖς, τὰ μέλη τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, συνητήθημεν ἐν Γενεύῃ καὶ ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἐκφράσωμεν τὴν ἀγανάκτησίν μας καὶ τὴν λύπην μας διὰ τὴν ἀρπαγὴν τῶν παιδιῶν ἐκ τῆς ὑμετέρας χώρας, εἰς χιλιάδας περιπτώσεις διὰ τῆς βίας καὶ πορὰ τὴν θέλησιν τῶν γονέων ἢ αὐτῶν τῶν παιδιῶν. Ἰδιαίτερος ἐνδιαφερόμεθα δι' αὐτὰ τὰ παιδιά, ἅτινα κατακρατοῦνται εἰς Γιουγκοσλαβίαν, Ρουμανίαν, Ἀλβανίαν, Βουλγαρίαν, Τσεχοσλοβακίαν καὶ Πολωνίαν. Ἡ Ὑμετέρα Μακαριότης γνωρίζει, ὅτι ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν σφοδρότατα διεμαρτυρήθη ἐναντίον τοῦ ἐγκλήματος τούτου κατὰ τὴν συνεδρίαν αὐτῆς τὸ παρελθόν ἔτος.

Ἐκτοτε δὲν ἐλησμονήσαμεν τὴν τρομερὰν αὐτὴν περιπέτειαν. Εἰς ἄλλας χώρας αἱ Ἐκκλησίαι ἐκάλεσαν τοὺς πιστοὺς εἰς προσευχάς, προεκκλήθη ἡ προσοχὴ τοῦ κοινοῦ ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως καὶ παραστάσεις ἐγένοντο εἰς τὰς Κυβερνήσεις. Λυπούμεθα, διότι ἡ παμπληθεὴ ληφθεῖσα ἀπόφασις τοῦ ΟΗΕ, τὴν ὁποίαν ἐνίσχυσε καὶ ἡ ἡμετέρα ἐπὶ τῶν διεθνῶν ὑποθέσεων Ἐπιτροπὴ, συνήντησεν ἀπροθυμίαν συνεργασίας ἐκ μέρους τῶν ἐνόχων διὰ τὰ ἐγκλήματα αὐτὰ χωρῶν. Ὁ Ἐρωθρὸς Σταυρὸς ὑπέβαλεν εἰς τὰς ἐν λόγω χώρας λεπτμερείας δι' 8.000 παιδιά ζητούμενα ὑπὸ τῶν γονέων τῶν, οὐδεμίαν δὲ ἀπάντησις ἐδόθη ἐκ μέρους τῶν χωρῶν αὐτῶν. Ἀποτελοῦν δὲ ταῦτα μίαν μικρὰν ἀναλογίαν ἐκ τοῦ συνόλου.

Ἐστὲ βέβαιος, ὅτι θὰ συνεχίσωμεν νὰ χρησιμοποιοῦμεν πᾶν δυνατόν μέτρον, ἵνα ἐξασφαλισθῇ ἡ ἐπιστροφὴ αὐτῶν τῶν παιδιῶν, τόσοσιν σκληρῶς ἀποσπασθέντων ἀπὸ τοὺς γονεῖς τῶν, τὰς οἰκίας τῶν καὶ τὴν Πατρίδα τῶν.

Διὰ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐπιτροπὴν

Ὁ Πρόεδρος

Bishop GEORGE CICESTR

σμου καὶ ἀξίζει νὰ τύχῃ ἐπιμελοῦς μελέτης ἐπίσης παρὰ τῶν ἀρχῶν τῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν. Οὐδεὶς ἐχέφων χριστιανὸς θὰ παραβλέψῃ τὴν σπουδαιότητα ἐνὸς διαβήματος δικαίως χαρακτηρισθέντος ὡς ἀνοίγοντος, μίαν θύραν μετὰ προφυλάξεως. Εἰργάσθη ἐγὼ αὐτὸς ἐπὶ μακρὸν διὰ τὴν συνεργασίαν μεταξὺ Ρωμαιοκαθολικῶν καὶ μὴ τοιούτων ἐν τῇ χώρῃ ταύτῃ καὶ εἰς τὸν κόσμον ὅλον καὶ γινώσκω ἐκ πείρας τὰς δυσχερείας, αἵτινες μέχρι σήμερον ὑπῆρξαν ἐκατέρωθεν. Ἐλπίζω ὅτι εἰς τὴν νέαν κατάστασιν, ἥτις ἐδημιουργήθη διὰ τῶν «Ὀδηγιῶν» τοῦ Βατικανοῦ καὶ ἐὰν ληφθῇ πολὺ ὑπ' ὄψιν ἡ διάφορος μαρτυρία Προτεσταντῶν, Ὁρθοδόξων καὶ ἄλλων μὴ Ρωμαιοκαθολικῶν περὶ ἀληθείας καὶ ἐλευθερίας, ἐν βῆμα πρὸς τὰ πρόσω ἐγένετο. Ἐλπίζω ὡσάντως, ὅτι ἡ ὅλη συνεργασία ἢ ἐπίσημος συζήτησις δύναται νὰ ἀποβῇ θετικὴ καὶ δημιουργικὴ, δίδουσα μεγάλην προσοχὴν εἰς τὰς ἠθικὰς, κοινωνικὰς, διανοητικὰς καὶ πνευματικὰς ἀνάγκας τῆς σήμερον».

† Ὁ Θεατεῖρων GERMANOS

Τοῦ Γάλλου Ἐπισκόπου Φρεζύς καὶ Τουλῶνας:
Ο ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
ΦΡΕΖΥΣ ΚΑΙ ΤΟΥΛΩΝΟΣ

Frejus 4 Ἰανουαρίου 1950

Πρὸς τὸν ἐν Τουλῶνι Πρόξενον τῆς Ἑλλάδος

Ἡ ἐπιστολὴ σας μὲ συνεκίνησε. Τὰ αἰσθηματὰ μας εἶναι τὰ αὐτὰ, οἷα καὶ ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἀγαποῦν τὰ παιδιά, ὅπως τὰ ἡγάπα καὶ ὁ Χριστός.

Ὅ,τι καλλίτερον ὑπάρχει ἐντὸς τῆς ἀνθρωπίνης συνειδήσεως, ἡ χριστιανικὴ συνείδησις, διεμαρτύρεται ἐντόνως ἐναντίον τοιούτων μεθόδων καὶ τῶν θεωριῶν, αἱ ὁποῖαι τὰς ἐμπνέουν.

Θὰ καταστήσω γνωστὴν παντοῦ, ὅπου δυναθῶ, τὴν διεμαρτυρίαν σας, τὴν ὁποίαν μοῦ ἔχετε ἀπευθύει. Αἱ γαλλικαὶ συνειδήσεις, αἱ ὁποῖαι δὲν ἔχουν συσκοτισθῆ ἀπὸ κομματικὰς προκαταλήψεις, ὅλαι αἱ χριστιανικαὶ συνειδήσεις, σὰς κατανοοῦν.

Βεβαίως διαρκούτος τοῦ ἱεροῦ ἔτους, ὅπως ὅλοι οἱ προσκυνηταὶ τῆς Ρώμης, οὕτω καὶ οἱ ὑφ' ἡμῶν ποιμνιζόμενοι πιστοὶ, θὰ συναισθανθοῦν βαθέως πόσον ἀποτρόπαιον εἶναι τὸ νὰ χωρίζονται παιδιά ἀπὸ τῶν γονέων τῶν, νὰ ὑποφέρουν καὶ οἱ μὲν καὶ τὰ δὲ καὶ ν' ἀνατρέφονται παιδιά μὲ ἰδέας ἐναντίας πρὸς τὰς ἐλληνηκάς καὶ χριστιανικὰς παραδόσεις.

Ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ δυνατοῦ θὰ ἐνώσωμεν τὰς προσευχὰς μας μετὰ τῶν προσευχῶν συμπάσης τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὰς διεμαρτυρίας μετὰ τῶν διεμαρτυριῶν ὄλων τῶν εὐθειῶν συνειδήσεων διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν παιδιῶν καὶ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν εἰς τὰς ἐστίας τῶν.

Ἐυχαριστήθητε νὰ δεχθῆτε, Κύριε Πρόξενε, ὡς καὶ ἡ παροικία σας, τὴν ἐκφρασίαν τῆς ἐγκαρδιότητός μου καὶ τῶν συναισθημάτων ἀδελφικῆς κατανοήσεώς μου κατὰ τὴν δοκιμασίαν, τὴν ὁποίαν ὑφίσταται ἡ εὐγενὴς Ἑλλάς.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ GAUDEL

Ἐπίσκοπος τοῦ Φρεζύς καὶ τῆς Τουλῶνας

Τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας τῆς Χιλῆς:

Ὁ Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν τῆς Κυβερνήσεως Χιλῆς πρὸς τὸν ἐν Βαλπαράϊζῳ Γενικὸν Πρόξενον τῆς Ἑλλάδος:

Κύριε Γενικὴ Πρόξενε,

Ἐχω τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσω τῇ Ὑμετέρῃ Αὐθεντίᾳ ληψὴν τῆς ὑπ' ἀριθ. 543 ἀπὸ 29)12)49 διακοινώσεως, δι' ἧς εὐηρεστήθητε νὰ μοὶ διαβιβάσητε τὸ κείμενον τῆς τηλεγραφικῆς ἀνακοινώσεως πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας τῆς σταλείσης ὑπὸ τῆς ἐν Βαλπαράϊζῳ Ἑλληνικῆς Κοινότητος, σχετικῶς πρὸς τὴν κατάσταση τῶν χιλιάδων ἐλληνοπαίδων, τῶν ἀπαχθέντων ἐκ τῆς ὑμετέρας χώρας ὑπὸ τοῦ σοβιετικοῦ στρατοῦ.

Ἐπὶ τῆς καταστάσεως ταύτης, εὐχαρίστως πληροφόρῳ τὴν Ὑμετέραν Αὐθεντίαν ὅτι, τῆς ἡμετέρας χώρας οὐσης πάντοτε ὑπὲρ τῆς ὑπερασπίσεως τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων, ἡ Κυβέρνησις αὐτὴ θὰ παράσχω τὴν ὑποστήριξιν αὐτῆς καθ' ὅτανδῆποτε ὑποβολὴν προτάσεως γενησομένην τῷ Ὁργανισμῷ Ἡν. Ἐθνῶν ὑπὲρ τῶν ἐλληνοπαίδων τοῦτων, τῶν βιαίως ἀποσπασθέντων τῶν ἐστιῶν αὐτῶν.

Δράττομαι τῆς εὐκαιρίας ταύτης ὅπως ἀνανέωσω τὴν πρὸς τὴν Υ. Α. διαβεβαίωσιν τῆς ἐξαίρετου ὑπολήψεώς μου.

GERMAN RIESCO

Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν

Τοῦ VAR τῆς Ὁργανώσεως «Ἐλευθέρα Γαλλία»:

Τὸ τμήμα VAR τῆς ἐν Τουλῶνι Ὁργανώσεως «Ἐλευθέρα Γαλλία» ἐξέδωκε «Διεμαρτυρίαν διὰ τὴν ἀρπαγὴν 28.000 ἐλληνοπαίδων», ἐν ἧ, μετὰ λεπτομερῆ ἐκθεσιν τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐγκλημάτων τῶν συμμοριτῶν, ἐν οἷς καὶ ἡ ἀποτροπαία βία ἀρπαγῆ τῶν ἐλληνοπαίδων, ἐφ' ἧ ἐκφράζεται ἡ βαθεὴ συγκίνησις τῶν Γαλλίδων καὶ τῶν Γάλλων, ἀπευθύνεται ἑκκλησίᾳ πρὸς τοὺς ἐλευθέρους Γάλλους, ὅπως μετὰσχωσιν ἐν τοῖς

πρώτους εις την υπέρ τῆς ἀποδόσεως αὐτῶν Σταυροφορίαν:

Οἱ «'Ελεύθεροι Γάλλοι», οἱ ὅποιοι εις τὴν Λιβύην εἶχον παρά τὸ πλευρόν των τοὺς τρομεροὺς Ἑλληνας πολεμιστὰς τοῦ «'Ιεροῦ Λόχου», ἀπῆχον τὴν γενικὴν ἀποδοκίμασιν, ἐμπνεόμενοι ὑπὸ πνεύματος ἀνωτέρου πάσης φιλοσοφικῆς, πολιτικῆς ἢ κομματικῆς δικαιολογίας, οἱ ἐλεύθεροι Γάλλοι τοῦ Βάρ βαδίζουν ἐπὶ κεφαλῆς τῆς Σταυροφορίας διὰ τὴν ἀμεινον ἀπελευθέρωσιν τῶν 28 χιλιάδων δυστυχισμένων ἑλληνοπαίδων, ἀθῶν καθ' ὄλοκληρίαν καὶ ἐν τούτοις καταπιεζομένων, βασανιζομένων, στρατοκρατουμένων εις στρατόπεδα ἀνάξια διὰ τρυφεράς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως.

Ὅθεν καλοῦνται πᾶσαι αἱ γυναῖκες νὰ ὑπογράψουν τὴν διαμαρτυρίαν ταύτην, «ἵνα διαβιβασθῇ μετὰ μεγάλου ἐνδιαφέροντος πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν, ἱκανὴν νὰ συνεισφέρῃ ἀποτελεσματικῶς εις τὸν ἀγῶνά μας».

*
Ἡ «'Ομάς Ἑλληνίδων Θεσσαλονίκης», παρακολουθήσασα τὰς ἀπὸ 4 Ἰανουαρίου μέχρι τῆς 8 Φεβρουαρίου ἐ.ε. συγκινητικὰς εἰδικὰς περὶ τοῦ παιδομαζώματος ἐκπομπὰς τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ Γενεύης, ἐξέδωκεν εις εἰδικὸν τεύχος τὰ κυριώτερα σημεῖα τῆς ραδιοφωνικῆς αὐτῆς ἐκστρατείας ὑπὲρ τῆς εις τὴν Ἑλλάδα ἀποδόσεως τῶν ὑπὸ τῶν συμμοριτῶν βίβη ἀπαχθέντων ἑλληνοπαίδων.

Σταχυολογοῦμεν ἐκ τῶν ἐν τῷ τεύχει τούτῳ παρατιθεμένων ἐκπομπῶν χαρακτηριστικὰς τινὰς περικοπὰς τοῦ ἐκφωνητοῦ τοῦ ἐν λόγῳ Ραδιοφωνικοῦ Ἑλβετικοῦ Σταθμοῦ κ. Πῶλ Λαντάν:

Ἐκπομπὴ τῆς 4 Ἰανουαρίου 1950:

..Θέλω νὰ σταθῆτε πρόσωπο με πρόσωπο με τὴ συνείδησίν σας, ἔπειτα νὰ ἀποφασίσετε ἂν—ναὶ ἢ ὄχι, ἀδιάφορο—ἂν θέλετε νὰ κάμετε κάτι... Ἀπὸ ἀπόψε γράψτετέ μας· κινητοποιήσετε τοὺς φίλους σας, τοὺς γνωστούς σας. Γράψτετέ μας τὴ σκέψτεστε γιὰ τὴν κατάσταση αὐτῶν τῶν μικρῶν παιδιῶν, τι σκέψτεστε ποῦ νὰ πρέπει καὶ νὰ μπορεῖ νὰ κάμει ἡ Ἑλβετία, τι ἀποφασίσετε νὰ κάνετε ἐσεῖς οἱ ἴδιοι. Πρέπει νὰ σωθοῦν 28.000 παιδιὰ. Ἡ τύχη τους εἶναι στὰ χέρια σας. Γράψτετε στὸ Ραδιοσταθμὸ Γενεύης. Κάνετε γρήγορα. Γράψτετε ἀπόψε... Προπαντὸς μιλήστε γύρω σας, σ' ὄλους ἐκείνους· ποῦ ἴσως νὰ λάβουν μέρος σ' αὐτὴ τὴν κίνηση τῆς ἀνθρώπινης ἀλληλεγγύης, γιὰ νὰ μᾶς γράψουν κι' αὐτοί, γιὰ νὰ μιλήσουν γύρω τους κι' αὐτοί, γιὰ νὰ κινηθοῦν κι' αὐτοί...

Ἐκπομπὴ τῆς 11 Ἰανουαρίου 1950:

..Μᾶς ἦρθαν ἑκατοντάδες γράμματα ἀπὸ τοὺς ἄκροατὰς μας, ἀπὸ ὅλη τὴν Ἑλβετία, ἀλλὰ ἀκόμα καὶ ἀπὸ τῆ Γαλλία, τὴν Ἰταλία, τὸ Βέλγιο... Ἔλαβα πάνω ἀπὸ 2400 γράμματα, τὸ ἕνα περισσότερο συγκινητικὸ ἀπὸ τὸ ἄλλο, γράμματα γεμάτα συναίσθημα, γεμάτα ἐπιθυμία γιὰ βοήθεια, γεμάτα ἀπὸ καλὴ θέληση. Γράμματα γεμάτα ἀπὸ προτάσεις, ἰδέες, ἀγανάκτηση ἐπίσης. Ἀκόμη περισσότερο, μερικὲς οἰκογένειες ἔχουν κι' ὄλους ἐγγραφεῖ γιὰ νὰ δεχτοῦν στοὺς κόλπους τους Ἑλληνόπουλα καὶ πολλοὶ στείλανε χρήματα γιὰ τὰ «κουμπάρουλά» τους... Γράψτετε ἀπόψε κι' ὄλους στὸ Ραδιοφωνικὸ μας σταθμὸ, ἐνεργήσετε, μιλήστε γύρω σας, μαζέψτετε ὑπογράφεις, κυκλοφορήσετε καταλόγους, ὀργανώσετε ὁμίλους, ἐνώσετε στὸ συντομώτερο διάστημα ὄλους τὶς δυνατὰς προσπάθειες. Ἡ τύχη τῶν 28.000 Ἑλληνοπαίδων εἶναι στὰ χέρια μας. Πρέπει νὰ βρεθοῦν ὅσο τὸ δυνατό γρηγορώτερα 28.000 Ἑλβετικὲς οἰκογένειες ἔτοιμες γιὰ νὰ τὰ περισυλλέξουν καὶ ἔτσι, ἴσως, νὰ τὰ σώσουν».

Ἐκπομπὴ τῆς 18 Ἰανουαρίου 1950:

«... Ἀγαπητοί μου ἄκροαταί, τὰ πρῶτα ἀποτελέσματα ξεπερνοῦν κάθε προσδοκία. Ἐκατοντάδες εἶναι αὐτοὶ ποὺ προσφέρονται νὰ πάρουν ἕνα παιδικὸ στὸ σπῆτι τους ἢ σὰν «κουμπάρουλι». Τούτῃ τῇ στιγμῇ ὑπάρχουν κι' ὄλους 700 οἰκογένειες Ἑλβετῶν ἔτοιμες νὰ

δεχτοῦν ἀπὸ ἕνα Ἑλληνόπουλο. Καὶ τὰ γράμματα ποὺ συνοδεύουν τὴν ἐγγραφή τους εἶναι πολὺ συγκινητικὰ... Ὑπάρχουν ὄμως καὶ γράμματα γεμάτα ἀγανάκτηση, ὅπου μιλά με φρίκη μιὰ καρδιά...

Ἐκπομπὴ τῆς 25 Ἰανουαρίου 1950:

..Ἡ δράση γιὰ τὴ σωτηρία τῶν μικρῶν Ἑλλήνων παίρνει μέρα με τὴ μέρα μεγαλύτερη ἔκταση... Ἀπὸ ἀπόψε, ἂν σὰς τὸ προστάξῃ ἢ συνείδηση σας, ἂν ἔχετε παιδιὰ καὶ δὲν θέλετε νὰ τοὺς συμβῇ αὐτὸ ποὺ συνέβη σὲ 28.000 Ἑλληνόπουλα καὶ στὶς οἰκογένειές τους, γράψτετέ μας, ὑπογράψτετε καὶ βάλτετε κι' ἄλλους νὰ ὑπογράψουν ὑπομνήματα, ποῦ νὰ ζητοῦν νὰ παραδοθοῦν αὐτὰ τὰ παιδιὰ στὴν Ἑλβετία, ἐγγραφεῖτε γιὰ νὰ πάρете ἕνα Ἑλληνόπουλο στὴν οἰκονομία σας, ἢ πληρώσετε γιὰ νὰ κάνετε ἕνα κουμπάρουλι... Ὑπάρχουν κι' ὄλους αἰτήσεις γιὰ 2000 παιδιὰ. 7000 ὑπογράφεις ὑποστηρίζουν κι' ὄλους τὴν ἔκκλησίν μας. Χρειάζονται ὄμως περισσότερες ὑπογράφεις, πολὺ περισσότερες! Ἐνεργήσετε ἀπὸ ἀπόψε...

Ἐκπομπὴ 1 Φεβρουαρίου 1950:

..Ἡ Ἑλβετικὴ κοινὴ γνώμη... Αὐτὸ τὸ θέμα συζητᾶ καὶ σχολιάζει στὸν τύπο, στὰ ἐργαστάσια, στὰ γραφεῖα, στὰ καφενεῖα, στὰ σπίτια, στὶς ἐκκλησίες, στοὺς λαϊκοὺς ὁμίλους, στὰ σχολεῖα καὶ στὶς ἐταιρεῖες...

Ἐκπομπὴ 8 Φεβρουαρίου 1950:

«...Πρέπει νὰ ναι πολὺ δυνατὴ ἡ ἠθικὴ πίεση ποῦ ὁ ἄσκηθῇ σ' ὄλους τὶς ἐνδιαφερόμενες χώρες, πρέπει νὰ διακηρυχθῇ καθαρά—ἔξω ἀπὸ κάθε πολιτικὴ σκέψη ἢ ἀπόφαση τοῦ Ἑλβετικοῦ λαοῦ νὰ μαζέψῃ αὐτὰ τὰ παιδάκια»...

Τῆς «Ἐθνικῆς Ἐνώσεως Νορβηγίδων»:

Ἡ Ἐνωσις προέβη εἰς τὴν ἀκόλουθον ἀνακοίνωσιν:

Παραλλήλως πρὸς τὰς καταβαλλομένας τελευταίας ἐνεργείας διὰ τὸν ἐπαναπατρισμὸν τῶν Ἑλληνοπαίδων, ἠκούσθησαν μομφαὶ κατὰ τῶν γυναικείων Ὄργανῶν ἐπὶ παραμελήσει τῶν ἐπὶ τὸν πρόκειμένου καθηκόντων των. Ἐν τούτοις, κυρίως εἰπεῖν, ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν Ὄργανῶσεων τούτων, τὰ Ἠνωμένα Ἑθνη καὶ ὁ Ἐρυθρὸς Σταυρὸς ἐπελήφθησαν τοῦ ζητήματος, ἢ δ' Ἐθνικὴ Ἐνωσις Νορβηγίδων, εὐθὺς ὡς ἐγνώσθησαν αἱ ἀπαγωγαὶ τῶν Ἑλληνοπαίδων, ὑπέβαλεν ὑπόμνημα πρὸς τὸν Γενικὸν Γραμματέα Κύριον Τρόκβε Λῆ παρακαλοῦσα τὰ Ἠνωμένα Ἑθνη ὅπως ἀναλάβωσιν τὴν διευθέτησιν αὐτοῦ. Ἡ Διεθνὴς Ἐνωσις Κυριῶν ἠσχολήθη ἐπὶ τοῦ θέματος κατὰ τὰς διασκέψεις τῶν Συμβουλίων τῶν Μάϊον τοῦ 1948 καὶ ἀπεφασίσθη νὰ γίνῃ διάβημα πρὸς τὰ Ἠνωμένα Ἑθνη, ἵνα ἐν τῇ δηλώσει περὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου, παρατεθῇ διάταξις ἀπαγορεύουσα τὴν ἀπαγωγὴν τέκνων. Ἡ πρόταξις διάταξις διευτυπώθη ὡς ἀκολούθως: «Ἀμφότεροι οἱ γονεῖς ἔχουσιν ὅμοια δικαιώματα ἐπὶ τῶν τέκνων των, ἀπαγορευομένης τῆς βιαίας αὐτῶν ἀπαγωγῆς, πλην τῶν ὑπὸ τῶν Νόμων καθοριζομένων εἰδικῶν περιπτώσεων». Ἡ πρόταξις αὕτη δὲν ἐνεκρίθη, ἀλλὰ τὸ διάβημα εἶχε, μ' ὄλους ταῦτα, ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἐν τῷ δευτέρῳ ἄρθρῳ τῆς περὶ γενεοκτονίας δηλώσεως προσθήκην, καθ' ἣν ἡ βιαία ἀπαγωγή τέκνων ἀπὸ μιᾶς εἰς ἄλλην ὁμάδα δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς γενεοκτονία ἐπισύρουσα ποινὰς, ἐὰν ἡ ὀλικὴ ἢ μερικὴ ἀπαγωγή ἀπεσκόπει εἰς τὴν ἐξάλειψιν ἐθνικῆς, ἠθικῆς, θρησκευτικῆς ἢ φυλετικῆς ὁμάδος ἀνθρώπων ἢ λαῶν. Ἡ ἀνωτέρω Σύμβασις ἐπεκυρώθη παρὰ τῆς Νορβηγίας καὶ τῆς ὀλιγῶν περιπτῶν τῶν ἄλλων Κρατῶν (:) Ἡ Ἐθνικὴ Ὄργανωσις Νορβηγίδων, συνεζήτησεν ἐπὶ πλέον τὸ θέμα καὶ εἰς τὴν Διάσκεψιν τοῦ Trondheim κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1948 καὶ ἐκ τῆς Διασκέψεως ταύτης ἀπήυθον σχετικὴν αἴτησιν πρὸς τὴν Νορβηγικὴν Κυβέρνησιν ζητήσασα, ὅπως οἱ Νορβηγοὶ Ἀντιπρόσωποι ἐν τῇ Γενικῇ Συνελεύσει τῶν Παρισίων μετ' ἰδιαιτέρου ἐνδιαφέροντος παρακολουθήσωσιν τὸ ζήτημα τῆς ἀπαγωγῆς τῶν Ἑλληνοπαίδων, ὅπερ ἀποτελεῖ τὸ αἶσχος τῆς ἐπο-

ΜΕΤΑΒΟΛΑΙ ΚΑΙ ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΕΙΣ

Ἡ πολιά ἀρχαιότης δὲν γνωρίζει τὸ σήμερον ὑπάρχον χώρισμα, διὰ τοῦ ὁποίου τὸ ἱερὸν βῆμα, σχεδὸν εἰπεῖν, ἀποκλείεται τοῦ κυρίως ναοῦ. Παλαιότερον μόνον ἀπλοῦν τι κιγκλίδωμα ἀπετέλει τὸ χώρισμα τοῦτο, ἀφίνον ἐλεύθερον εἰς τὴν θέαν τοῦ λαοῦ καὶ θυσιαστήριον καὶ λειτουργόν καὶ πάντα τὰ ἐν τῷ ἱερῷ βήματι συμβαίνοντα. Ἀρκεῖ νὰ λάβῃ τις ὑπ' ὄψει, ὅτι ὁ θρόνος τοῦ ἐπισκόπου, ἀπὸ τοῦ ὁποίου οὗτος πολλάκις καὶ ἐκήρυττεν, ἦτο ἐστηριγμένος ἐπὶ τῆς κόγχης καὶ ὀπισθεν τῆς ἀγίας Τραπέζης, ἵνα ἀντιληφθῆ ἴσον ἀναπεπταμένον ὑπῆρχε καὶ τὸ ἱερὸν βῆμα καὶ τὸ θυσιαστήριον. Λεπτομερῆ περι τοῦτου περιγραφὴν καὶ περὶ τῆς ἐξελίξεως, ἣτις ἐσημειώθη ἐπὶ τοῦ παλαιοῦ χωρίσματος τῶν λεγομένων κιγκλίδων ἢ δρυφάκτων ἢ θωρακίων δύναται τις νὰ εὑρῇ ἐν τῇ Χριστιανικῇ μας. Παρομοία αἰτίαι ταυτοχρόνως διεβίβασθη τηλεγραφικῶς καὶ πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Νορβηγικῆς Ἀντιπροσωπίας παρὰ τῆ Συνελεύσει τῶν Η. Ε. εἰς Παρισίους.

Τὸ ζήτημα συνεζητήθη ἐπίσης λεπτομερῶς κατὰ τὴν Διάσκεψιν τῶν Διεθνῶν Γυναικείων Ὀργανώσεων ἐν Lugano τὸ 1949, ἐπειγόντως δ' ἐζητήθη καὶ αἰθις παρὰ τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν καὶ τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ ἢ λήψις μέτρων ἵνα ἐξασφαλισθῆ ἡ ἐπιστροφή τῶν ἀπαχθέντων εἰς τὴν πατρίδα τῶν. Ἐπὶ τῇ ἀποτυχίᾳ τῶν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐνεργειῶν τοῦ Ο. Η. Ε. καὶ τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, ἡ Διεθνὴς Ἐνωσις Κυριῶν ἀνέγραψε τὸ ζήτημα εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν Βρυξελλῶν τῆς 18ης Ἰανουαρίου. Ἡ Διεθνὴς Ἐνωσις θὰ προσπαθῆ νὰ ἐξεύρῃ νέας κατευθύνσεις ἐνεργείας, δὲν δυνάμεθα ὅμως ἐτι νὰ γνωρίζωμεν ὅποιον αἱ κατὰ τὰς συζητήσεις προκριθησόμεναι ἐνεργεῖαι θὰ ἔχωσι περαιτέρω ἀποτέλεσμα. Ἡ Ἐθνικὴ Ἐνωσις Νορβηγίδων ἀναλογιζομένη τὰς δυσκολίας τοῦ ἀπασχολούντος αὐτὴν ζητήματος, εἶνε εὐτυχῆς διαπιστοῦσα τὸ ἐπιδεικνυόμενον γενικὸν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐνδιαφέρον, συμφωνοῦσα δ' ἐπὶ τῆς ἀνάγκης ἐξεγέρσεως τῆς παγκοσμίου κοινῆς γνώμης, εὐχαρίστως συντάσσεται πρὸς τὴν παρὰ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καὶ τοῦ κυρίου Overland ἀπευθυνθεῖσαν ἐκκλησίαν πρὸς ἀπάσας τὰς Συντεχνίας καὶ Ὀργανώσεις τῆς Νορβηγίας καλουμένας ὅπως ἀπευθύνωσι διαμαρτυρίας πρὸς τὸν Ο. Η. Ε. διὰ τὴν λήψιν ἀμέσων μέτρων πρὸς ἐπίτευξιν τῆς ἐπανόδου τῶν ἀπαχθέντων εἰς τὰς ἐστίας τῶν.

*
Ὁ «Σύνδεσμος τῶν Ἐταιρειῶν τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ» (Γεν. Γραμμ. G. Milson) καὶ ἡ **«Διεθνὴς Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ»** (Pierre Colombo) διεβίβασαν διὰ τοῦ Προεδρείου τῆς ἐν Ἀθήνας Ἱατροχειρουργικῆς Ἐταιρείας ἔγγραφον, δι' ὃ ἀνακοινοῦσιν ὅτι τὸ πρόβλημα τοῦ ἐπαναπατρισμοῦ τῶν ἀπαχθέντων ἐλληνοπαίδων «ἀποτελεῖ τὴν πρώτην αὐτῶν ἀπασχόλησιν ἀπὸ ἔτους καὶ πλεόν», καθ' ὅσον «οὐδέποτε ἔπαυσαν νὰ ἐπικοινωνῶσι μετὰ πάντων τῶν ἐνδιαφερομένων δι' αὐτὸ Ἐρυθρῶν Σταυρῶν, διὰ τηλεγραφημάτων τῶν δὲ πρὸς τὸν Γενικὸν Γραμματέα τοῦ Ο. Η. Ε. διέπεμψαν ἀπόφασιν τῆς Γενικῆς αὐτῶν Συνελεύσεως. Διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης, παρατηροῦσα ὅτι οἱ ἐλληνοπαῖδες δὲν ἐπανεπατρίσθησαν εἰσέτι, ἐπεφόρτισε τὸν Γεν. Γραμματέα νὰ συντελέσῃ ὅπως αἱ ἐν λόγῳ Ὀργανώσεις συνεχίσωσι τὰς προσπάθειάς των πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ ἀνθρωπιστικοῦ τούτου σκοποῦ, παρεκάλεσε δὲ πάντα τὰ Κράτη—μέλη τῶν Η. Ε. νὰ προβοῦν εἰς τὰ προσήκοντα μέτρα.

νικῆ καὶ Βυζαντινῇ Ἀρχαιολογίᾳ τοῦ Γεωρ. Σωτηρίου¹. Εἰς αὐτοὺς ἔτι τοὺς χρόνους τοῦ Ἰουστινιανοῦ τὸ παλαιὸν τοῦτο κιγκλίδωμα διετήρει τὴν πρωταρχικὴν μορφήν του, αἱ μετατροπαὶ δέ, τὰς ὁποίας μετέπειτα καὶ μέχρι αὐτοῦ τοῦ ἸΔ' αἰῶνος ὑπέστη, δὲν ἠμπόδιζαν ἐξ ὀλοκλήρου τὴν ἀπὸ τοῦ κυρίως ναοῦ παρακολούθησιν διὰ τοῦ ὀφθαλμοῦ τῶν ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ τελουμένων. Τὸ τέμπλον, ὅποιον ἔχομεν τοῦτο σήμερον, ἰδίως μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀρχίζει νὰ ἀπαντᾷ. Φαίνεται δὲ διαμορφωθὲν οὕτω τὸ κατ' ἀρχὰς ἐν τῇ Ρωσίᾳ, ἐκεῖθεν δὲ διεδόθη εἰς τὰς ἀνά τὸν Αἴμον ὀρθόδοξους ἐκκλησίας καὶ ἐξ αὐτῶν καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα².

Ἐξ Ἰσοῦ, ἂν μὴ καὶ περισσότερον, βαθεῖαι ὑπῆρξαν αἱ παρεκκλίσεις καὶ μεταβολαί, αἵτινες ἐσημειώθησαν εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν μουσικὴν καὶ εἰς τὸ ἐν τῇ λατρείᾳ ἄσμα. Ἀπλοῦν τὸ ἀρχαῖον μέλος, προσομοιάζον κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας μᾶλλον πρὸς τὴν ἐμμελῆ ἀπαγγελίαν, ἤρχισε μὲν νὰ καθίσταται συνθετώτερον πῶς ἀπ' αὐτοῦ τοῦ Δ' καὶ Ε' αἰῶνος, οὐχὶ ὅμως καὶ εἰς βαθμὸν τοιοῦτον, ὥστε νὰ καθίσταται δύσκολος καὶ ἡ ὑπὸ παντός τοῦ ἐκκλησιάσματος συνοδία αὐτοῦ. Ὁ Μ. Ἀθανάσιος τὴν ψαλμωδίαν ἐχαρακτήριζεν ὡς «τῶν ψαλμῶν ἐμμελῆ ἀνάγνωσιν»³ «τὸ μετὰ μέλους δὲ λέγεσθαι τοὺς ψαλμοὺς» ὡς οὐκ ὄν «εὐφωνίας σπουδῆν.» Καὶ μολονότι ἐνωρίτατα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ διεκρίθη ἡ τάξις τῶν ψαλτῶν, ὅμως καὶ ὁ λαὸς συμμετεῖχε τῆς ψαλμωδίας. Καὶ ἄλλοτε μὲν ἀκροώμενος καθ' ἡσυχίαν τῶν ὕμνων συνέψαλλεν ὁμοῦ μετὰ τὸ πέρας τὸ Ἀμὴν ἢ τὸ Ἀλληλούϊα, ἄλλοτε δὲ τὸ Ἀλληλούϊα τοῦτο ἐπαναλάμβανεν ὡς ἐπωδὸν μεθ' ἕκαστον ἐπὶ μέρος στίχον τοῦ στιχολογουμένου ψαλμοῦ· ἄλλοτε ὀλόκληρος στίχος ἐκ τοῦ ψαλμοῦ ἐπανελαμβάνετο συνεχῶς καὶ ἄλλοτε ἀκροστίχιόν τι ἢ ἐφύμνιον ἐπανελαμβάνετο ὡς ἐξ ἐνὸς στόματος ὑπὸ παντός τοῦ ἐκκλησιάσματος. Οὕτω κατὰ τὴν ἀνακομιδὴν τῶν λειψάνων τοῦ μάρτυρος Βαβύλα ὁ λαὸς ὑπέψαλλε τὸν στίχον Αἰσχυνθήτωσαν πάντες οἱ προσκυνοῦντες τοῖς γλυπτοῖς. Ὁ θεὸς Χρυσόστομος δὲ γνωρίζει εἰς ἡμᾶς τοιοῦτους ψαλμικοὺς στίχους ἐπαναλαμβανόμενους ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐν τῇ λατρείᾳ καὶ ὑπακοῆς λεγομένας. Τοιαύτην κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα ἐνομοθέτησαν οἱ πατέρες «ἄπαν τὸ πλήθος ὑπηγεῖν» τὸν ἐκ τοῦ 117 ψαλμοῦ στίχον «αὕτη ἡ ἡμέρα, ἣν ἐποίησεν ὁ Κύριος ἀγαλλισάμεθα καὶ εὐφρανθῶμεν ἐν αὐτῇ». Ἐκ τῆς μνημονευθείσης δὲ ἀνωτέρω περικοπῆς τοῦ αὐτοῦ Πατρὸς ἐκ τῆς ΙΗ' ὀμιλίας του ἐπὶ τῆς Β' πρὸς Κορινθίους, ἐνθα βεβαιοῦται, ὅτι «ἐπεύ-

1. Εἰς σελίδας 200-205 τοῦ Α' τόμου.

2. Γ. Σωτηρίου μν. ἔργ. σελ. 204 καὶ S. Salaville, *Liturgies orientales* σελ. 102-106.

3. Ἐν τῇ ἐπιστολῇ του πρὸς Μαρκελλίνον § 28-31 Migne 27, 40.

χεται ὁ ἱερεὺς τῷ λαῷ καὶ ὁ λαὸς τῷ ἱερεῖ. Καὶ τί θαυμάζεις εἴ που μετὰ τοῦ ἱερέως καὶ ὁ λαὸς φθέγγεται, ὅπου γε καὶ μετ' αὐτῶν τῶν Χερουβείμ καὶ τῶν ἄνω δυνάμεων κοινῇ τοὺς ἱεροὺς ἐκείνους ὕμνους ἀναπέμπει ;» συνάγεται σαφῶς, ὅτι τὰ ἐν τῇ ἀναφορᾷ ψάσματα ὑπὸ παντὸς τοῦ λαοῦ ἐψάλλοντο ἐν συμφωνίᾳ. Εἶνε δὲ χαρακτηριστικόν ὅτι καὶ μέχρι σήμερον τὰ τῆς ἀναφορᾷς ψάσματα κατὰ τὴν ἀνόθευτον βυζαντινὴν παράδοσιν πολλὴν τὴν ἀπλότητα παρουσιάζουσι προσεγγίζοντα κατὰ πολὺ πρὸς τὴν ἐμμελῆ ἀπαγγελίαν.

Τὰ ἀργὰ ἐν τούτοις μέλη καὶ τὰ ἄλλα κρατήματα, ἅτινα παρεσιήχθησαν εἰς χρόνους μεταγενεστέρους ἐν τῇ παραφθορῇ ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς, ἀπεμάκρυναν ἡμᾶς κατὰ πολὺ τοῦ ἀρχαίου ἐκείνου καὶ ἱεροπρεποδὸς καθεστώτος. Τὸ ὅτι, ἐν τούτοις, τὸ ὄργανον δὲν εἰσήχθη καὶ παρ' ἡμῖν, ὡς παρὰ τοῖς Δυτικοῖς, ἀποτελεῖ νέον στοιχεῖον, ἐπιμαρτυροῦν, ὅτι ἡ λατρεία ἡμῶν διετήρησε τὰ πλεῖστα χαρακτηριστικὰ τῆς ἀρχαίας λατρείας. Εἶνε δὲ τοσαύτῳ μᾶλλον ἀξιοσημείωτος ἢ λεπτομέρεια αὕτη, ὅσῳ ὁ μνημονευθεὶς πάπας Πῖος Ι΄ δὲν ἐδίστασε νὰ συστήσῃ τὴν ἀποβολὴν τοῦ ὄργανου τούτου ἀπὸ τῆς ρωμαιοκαθολικῆς λατρείας εἰς χρόνους, καθ' οὓς τινες τῶν παρ' ἡμῖν θὰ ἐπεθύμουν νὰ ἴδωσι τοῦτο ἐγκαθιδρυμένον καὶ ἐν τοῖς ναοῖς μας ! Ἄλλ' ἡ ζωντανὴ λατρεία δὲν θὰ ἐπιτευχθῆ, ἐὰν ἡ μουσικὴ καὶ αἰσθητικὴ ἀπόλαυσις ἐξαρθῆ εἰς σκοπὸν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔσματος, ἀλλ' ἐὰν διὰ τοῦ ἀπλουστεροῦ λειτουργικοῦ ἔσματος καταστῆ δυνατόν νὰ συμμετέχῃ τὸ ὅλον πλήρωμα τῆς ψαλμωδίας, συνυπακούον καὶ συμπάλλον καὶ ὑπακούον καὶ παρουσιάζον οὕτω τὸ φαινόμενον σώματος οὐχὶ κοιμωμένου καὶ ἀδρανοῦντος, ἀλλὰ ζῶντος καὶ ἐνθουσιῶντος.

Ἄλλ' αἱ μεταβολαὶ αὐταὶ καὶ αἱ παρεκκλίσεις, σημειωθεῖσαι εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ κύκλου τῆς λατρείας μας, ἀφήκαν ἐντελῶς ἀνέπαφον οὐ μόνον τὸ κέντρον αὐτῆς ἀλλὰ καὶ αὐτὸ ἀκόμη τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς ἐπιφανείας τοῦ κύκλου. Εἶναι γεγονός, ὅτι οὐδεμία ἄλλη λατρεία χριστιανικὴ διασφάζει μέχρι τοῦ νῦν πιστότερον καὶ γνωσιώτερον τὰ γνωρίσματα τῆς ἀρχαίας τοῦ Χριστιανισμοῦ λατρείας. Δὲν ὑπερβάλλουσι λοιπὸν καὶ ἐκεῖνοι, οἵτινες ἰσχυρίζονται περὶ τῆς νεωτέρας ρωμαιοκαθολικῆς λειτουργικῆς κινήσεως, ὅτι ἐδέξατο αὕτη ἄμεσον τὴν ἐπίδρασιν ἐκ τῆς ἐν τῇ ἀνατολικῇ ἐκκλησίᾳ κρατούσης ἔτι καὶ νῦν λειτουργικῆς πράξεως. Ἄλλὰ δὲν ἔχουσι ἄδικον καὶ οἱ ἄλλοι, οἵτινες προκρίνουσι τὴν γνώμην, καθ' ἣν οἱ ἠγούμενοι τῆς κινήσεως Βενεδικτινοὶ ἀνέδραμον εἰς τὴν κοινὴν βᾶσιν τῶν δύο ἐκκλησιῶν, εἰς τὴν λειτουργίαν τῶν πρώτων χριστιανικῶν αἰώνων, καὶ ἦντλησαν ἐκ τῆς κοινῆς κληρονομίας τοῦ παλαιοῦ Χριστιανισμοῦ. Ὅποιανδῆποτε ἐκ τῶν δύο

ΔΥΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΙ ΙΕΡΑΡΧΑΙ ΚΑΙ ΤΟ ΣΧΙΣΜΑ ΤΗΣ ΡΩΜΑΪΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

II.

Οὕτως εἶχον αἱ σχέσεις τῶν δύο Ἐκκλησιῶν Ἀνατολικῆς καὶ Δυτικῆς, ὅτε περὶ τὰ μέσα τοῦ θ' αἰῶνος ἡ ἡγεσία αὐτῶν περιήλθεν εἰς χεῖρας δύο ἐξόχως ἰσχυρῶν Ἱεραρχῶν, τοῦ Πάπα τῆς Ρώμης Νικολάου Α', ἀφ' ἑνός, καὶ τοῦ Πατριάρχου τῆς Κωνσταντινουπόλεως Φωτίου, ἀφ' ἑτέρου. Ὁ μὲν Νικόλαος, ἀνὴρ φίλαρχος, δεσποτικώτατος καὶ πεπληρωμένος ἐξ ὀλοκλήρου ὑπὸ τῆς ἰδέας τοῦ ἀπολύτου παπικοῦ πρωτείου καὶ τῆς οἰκουμενικότητος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης, ὡς σκοπὸν τῆς παπασύντης τοῦ κυρίως ἔταξε νὰ ἐπεκτείνῃ καὶ ἐπιβάλλῃ τὸ πρωτεῖον καὶ τὴν δεσποτείαν του πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν, ἐκκλησιαστικὴν τε καὶ πολιτικὴν, ἀπέναντι πατριαρχῶν τε καὶ αὐτοκρατόρων καὶ βασιλέων, θεωρῶν ἑαυτὸν ὡς δεσπότην ἀπάσης τῆς οἰκουμένης καὶ ἐπιτυχῶν πράγματι αὐτὸς κυρίως μετὰ τοὺς Πάπας Λέοντα Α' καὶ Γελάσιον Α' νὰ ὑπερασπίσῃ καὶ δώσῃ τὸν ὀριστικὸν τύπον τοῦ πρωτείου καὶ ὑψώσῃ αὐτὸ καὶ τὴν παπικὴν δύναμιν εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, εἰς οἶον οὐδέποτε εἶχε φθάσει πρὸ αὐτοῦ. Ὁ δὲ Φῶτιος, ἀνὴρ κεκοσμημένος δι' ὑπερόχων χαρισμάτων, ὅσα σπανιότατα ἡ φύσις δωρεῖται εἰς ἄνθρωπον, δι' ὧν ἀνεδείχθη ὁ σοφώτατος τῆς ἐποχῆς του καὶ ὁ μέγιστος πρόμαχος τῆς Ὀρθοδοξίας κατὰ τοῦ Παπισμοῦ, ἴστατο ἀπέναντι αὐτοῦ ἀκαταγώνιστος καὶ ἀπαράμιλλος φρουρὸς τῆς ἀκεραιότητος καὶ καθαρότητος τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ τῶν δικαιωμάτων τῆς

1. Διότι «*keiner jener Päpste hat den römischen Primatsanspruch «in so stolzer und überragender Sprache» und mit so «formaler Vollendung und Präzision» ausgesprochen wie Nikolaus I.*» (F. Heiler (Perels), μν. ἔ. σ. 240). Ἐντεῦθεν «*durch Nikolaus I. wurde das römische Papsttum tatsächlich zum Weltimperium, zur «pontifikalischen Theokratie».*» Ὁ Νικόλαος «*totius mundi imperatorem se fecit*», ὡς ἐὰν ἦτο «*imperator-pontifex*» καὶ «*geistlicher imperator*» καὶ «*dominus orbis terrarum*» (αὐτόθι σ. 239, 240, 242). Καὶ ὁ λατῖνος χρονογράφος ἀββάς Ρηγίνος ἤδη παρετήρησε περὶ τοῦ Νικολάου, ὅτι «*post beatum Gregorium usque in praesens nullus in Romana urbe illi videtur aequi parandus; regibus ac tyrannis imperavit, eisque ac si Dominus orbis terrarum auctoritate praefuit*». (Παρά Ι. Βαλέττα, μν. ἔ. σ. 43). Ὁ δὲ F. Dvornik γράφει, ὅτι ὁ Νικόλαος «*is without doubt one of the greatest Popes of the early Middle Ages. and the increase of papal authority throughout the following*

γνωμῶν καὶ ἂν δεχθῆ τις, παρουσιάζεται ὡς δεδομένον καὶ ὡς ἀνεπίδεκτον ἀμφισβήτησεως, ὅτι ἡ Ἀνατολικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία διετήρησε τὴν παλαιὰν λειτουργικὴν παράδοσιν ἀμετάβλητον, τοῦλάχιστον κατὰ τὰς κυρίας αὐτῆς γραμμάς.

[Τέλος]

ΠΑΝ. Ν. ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Ἐκκλησίας του¹. Ἡ σύγκρουσις μεταξύ τῶν δύο τούτων μεγάλων Ἱεραρχῶν ἦτο ἀναπόφευκτος, εὐθὺς ὡς ὁ πρῶτος ἤθελεν ἐπιχειρήσει νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν κυριαρχίαν του καὶ ἐπὶ τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας. Καὶ δυστυχῶς δὲν ἐβράδυνε τοῦτο, ἐπελθὼν μὲ τὴν δύναμιν ἱστορικῆς ἀκολουθίας τῆς κατὰ τοὺς ἀμέσως προηγούμενους αἰῶνας συντελεσθείσης ἐκκλησιαστικῆς ἐξελίξεως. Πράγματι ὁ Νικόλαος, ἰσχυροποιηθεὶς ἐκ τῶν ἐν τῇ Δύσει ἐπιτυχιῶν του καὶ τῆς ἐπιβολῆς του ἐπὶ τε τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ καὶ τοῦ πολιτικοῦ πεδίου, ἴστατο ἕτοιμος καταδοκῶν ὅπως εὐρῆ κατάλληλον εὐκαιρίαν διὰ νὰ ἐφαρμόσῃ τὴν ἀπὸ τῆς ἀρχαίας Ρώμης κληρονομηθεῖσαν γνησίως ρωμαϊκὴν πολιτικὴν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἡμπεριαλισμοῦ καὶ ἐπεκτατισμοῦ καὶ ἐπὶ τῆς ὀρθοδόξου Ἀνατολῆς. Ἄλλως τε τὸ διὰ τῆς συνδρομῆς τοῦ Πιπίνου καὶ τοῦ Μ. Καρόλου ἐδραιωθὲν ἐν τῇ Δύσει πατικὸν πρωτεῖον μετὰ τῆς κοσμικῆς ἐξουσίας ἔπρεπε, διὰ νὰ διασφαλισθῇ, νὰ τύχῃ ἀναγνωρίσεως καὶ ἀπὸ μέρους τῶν ὑπολοίπων τεσσάρων ἀνατολικῶν Πατριαρχειῶν τῆς ἐκκλησιαστικῆς πενταρχίας, καὶ πρὸ

centuries is for ever connected with the acts of that great Pope whose writings on the sublimity of the institution of the papacy had an unprecedented influence over the canonists and theologians of the Western Church during the Middle Ages. He succeeded in bringing the whole western hierarchy under absolute obedience to him and he crushed all tendencies towards independence in the powerful Frankish Church. It is not surprising that he intended to handle the affairs of the Eastern Church in the same way». (The Patriarch Photius, Father of Schism or Patron of Reunion?, ἐνθ' ἄν. σ. 24). Πρβλ. περὶ τῶν κατὰ τὸν Νικόλαον Ἀ' ἐκ τῶν ἡμετέρων: Νεκταρίου Πενταπόλεως, μν. ἔ. σ. 204/5. Σ. Οἰκονόμου, Φωτίου τὰ Ἀμφιλόχεια, Ἀθήναι 1858, σ. κ' ἐξ. I. Βαλέρτια, μν. ἔ. σ. 42 ἐξ. Γ. Κρέμου, μν. ἔ. τ. Β' σ. 271 ἐξ. Φ. Βαφείδου, μν. ἔ. σ. 118 ἐξ., 133 ἐξ. Χρυσ. Παπαδοπούλου, μν. ἔ. σ. 137 ἐξ.

1. Τὸ ἐγκώμιον τοῦ μεγάλου Φωτίου ἐπλεξεν ὁ Κωνσταντῖνος Οἰκονόμος ὁ ἐξ Οἰκονόμων οὕτως: «Φώτιος, τὸ μέγα ὄνομα καὶ τοῦ τε κατ' αὐτὸν καὶ τῶν μετ' αὐτὸν αἰῶνων τὸ θαυμάσιον ὀδίνος μεσθαί πασαι μὲν βιβλιοθήκαι, πάσαι δὲ σελίδες τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας· ὁ γένη τε καὶ πλούτω καὶ ἀξιωμασι καὶ δὴ καὶ μεγαλοφυΐα καὶ σοφία καὶ ἀρετῇ καὶ εὐσεβείᾳ περικλεέστατος... Πάμμουσον ὄρας παιδείας ἐνδιαίτημα, ἐξαιρέτως δὲ τῆς Θεολογίας ἱερώτατον τέμενος, καὶ στόμα τῆς Ὀρθοδοξίας τρανόφθογγον, λέξει τε καὶ φράσει κεχαριτωμένη καὶ ἐκφαντορικῇ τὰ πανάγια τῆς εὐσεβείας μυστήρια τελεστικῶς ἀναπτύσσοντα καὶ ἱεουργούντα... Ὁ τοῦ χοροῦ τῶν μεγάλων τῆς Ἐκκλησίας Πατέρων συνθιασώτης καὶ ἐν τοῖς ἀγίοις δεδοξασμένος Φώτιος κλ. κλ.» (Περὶ τῶν Ὁ ἐρμηνευτῶν τῆς Παλαιᾶς Θείας Γραφῆς, Ἀθήναι 1849, τ. Δ' σ. 752 ἐξ. Πρβλ. καὶ Φωτίου τὰ Ἀμφιλόχεια, σ. γ'). Καὶ ὁ ἐκδότης τῆς ἱστορίας τῆς συνόδου τῆς Φλωρεντίας R. Creighton γράφει ἐν τῷ προλόγῳ περὶ τοῦ Φωτίου: «Qui propriis oculis, et non alienis spero, illustri Photio doctorem in omni genere literarum, prudentiorem in rebus gerendis, omnis juris divini humanique peritorem, nunquam sedisse in quovis solio, vel Romae Papam vel Constantinopoli Patriarcham». (Vera historia unionis non verae inter Graecos et La-

πάντων ἀπὸ μέρους τοῦ μεγάλου ἰσχύον καὶ αἴγλην ἀποκτήσαντος Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως. Καὶ ἐπειδὴ ἡ ἀναγνωρίσις αὐτῆ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐπιτευχθῇ εἰρηνικῶς, ἦτο ἀνάγκη νὰ ἐπιβληθῇ βίαι δι' ἐπεμβάσεων εἰς τὰ τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀνωμάλου ἐπιβολῆς τοῦ πρωτεῖου ἐν τῇ πράξει καὶ τῇ ἐκκλησιαστικῇ ζωῇ καθόλου τῆς ὀρθοδόξου Ἀνατολῆς, καὶ πρὸς τοῦτο ἔδει νὰ γίνῃ κατάλληλος ἐκμετάλλευσις δοθησομένης εὐνοϊκῆς τινος εὐκαιρίας. Ἀκριβῶς τοιαύτην εὐνοϊκὴν εὐκαιρίαν καὶ εὐπρόσδεκτον ἀφορμὴν ἐνόμισεν ὁ Νικόλαος ὅτι εὐρεν εἰς τὴν πατριαρχικὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἔριν μεταξύ τοῦ Φωτίου καὶ τοῦ Ἰγνατίου, τὴν ὀφειλομένην κυρίως εἰς πολιτικούς λόγους καὶ αὐθαιρέτους ἐπεμβάσεις τῆς βυζαντινῆς αὐλῆς, ὡς καὶ εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ Βυζαντίου, πρωτοστατοῦντος τοῦ Φωτίου, ἐκχριστιανισμὸν καὶ τὴν ὑπαγωγὴν ὑπὸ τὸ Πατριαρχεῖον Κωνσταντινουπόλεως τῆς Βουλγαρίας. Ἀμφότερα ταῦτα, τὰ ὁποῖα προφανῶς ἦσαν ἐκκλησιαστικοπολιτικῆς φύσεως καὶ, ἄνευ τῆς ἐπεκτατικῆς καὶ κυριαρχικῆς τάσεως τοῦ Νικολάου, οὐδὲν καθ' ἑαυτὰ τὸ ἀντικανονικὸν εἶχον καὶ οὐδὲν δικαίωμα ἐπεμβάσεως εἰς τὸν ἐπίσκοπον Ρώμης παρεῖχον, ἐχρησίμευσαν οὐδὲν ἦττον μετὰ τῶν δογματικῶν λατινικῶν νεοδιδασκαλιῶν ὡς ἡ τυπικὴ ἀφορμὴ τῆς ἐκρήξεως τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σχίσματος, οὕτως ὅμως τὰ ἀπώτερα καὶ βαθύτερα αἷτια καὶ αἱ ῥίζαι κείνται εἰς τὸ ἀπώτερον παρελθὼν καὶ εἰς τὸ ὅλον σύστημα τοῦ Παπισμοῦ καὶ τὴν προηγηθεῖσαν ἀνάπτυξιν αὐτοῦ, ὡς εἶδομεν.

Ἐν πρώτοις, εἶναί σήμερον ἱστορικῶς ἐξηκριβωμένον ὑπὸ ποίας συνθήκας κατεβιβάσθη ὑπὸ τῆς αὐτοκρατορικῆς ἐν Βυζαντίῳ αὐλῆς ἀπὸ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου, ἐξαναγκασθεὶς εἰς παραίτησιν, διὰ λόγους κυρίως πολιτικούς, τῷ 857 ὁ Πατριάρχης Κων/πόλεως Ἰγνάτιος¹, ἄνευ οὐ-

tinios... σ. 34). Ὁμοίως χαρακτηρίζουσι τὸν Φώτιον ὁ F. Heiler ὡς «bewundernswerten, vielseitigen und ungeheuer gelehrten» (Urkirche und Ostkirche, München 1937, §σ. 135) καὶ ὁ M. Jugie ὡς «illustre professeur et savant homme» (μν. ἔ. σ. 105), ὁ δὲ F. Dvornik γράφει ἐν ἄλλοις: «Since the Renaissance philosophers and philologists have venerated him as the genius who among others was instrumental in transmitting to later generations through the Byzantine period classical Greek and Hellenistic culture». (The Photian Schism. History and legend. Cambridge 1948, σ. 1).

1. Ἡ νεωτέρα ἐπιστημονικὴ ἔρευνα ἀπέδειξεν, ὅτι ὁ Ἰγνάτιος δὲν ἐπαύθη αὐθαιρέτως καὶ ἀντικανονικῶς, ἀλλὰ πεισθεὶς καὶ πεισθεὶς τελικῶς πρὸς πρόληψιν χειρόνων περιπλοκῶν καὶ δυσχερειῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ὑπέβαλε παραίτησιν ἀπὸ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου, ἀναγνωρισθεὶς ὡς κανονικὴν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας Κων/πόλεως. Περὶ τούτου βλέπ. F. Dvornik, μν. ἔ. σ. 39 ἐξ., καὶ ἰδίως σ. 48: «Having examined all the important accounts of Ignatius' attitude after his internment, we may then conclude with confidence that Ignatius was not deposed by force, but that he abdicated to forestall worse complications. His abdication was made at the request of the new regime, it is true, but it was acknowledged as valid and canonical by all the

δεμιᾶς ἀναμίξεως καὶ εὐθύνης τοῦ Φωτίου, πῶς δὲ εἰς τὸν οὕτω κενωθέντα πατριαρχικὸν θρόνον κανονικῶς ἔξελέγη ὁμοφώνῳ ψήφῳ Κλήρου καὶ λαοῦ ἄκων ὁ σοφώτατος καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Κων/πόλεως καὶ πρωτοσηκρητὴς Φώτιος, ἀναγνωρισθεὶς ὡς κανονικὸς Πατριάρχης ἐν ἀρχῇ καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Ἰγνα-

members of the higher clergy gathered in Constantinople, including Ignatius' staunchest supporters. Ignatius himself invited his followers to accept the situation and to proceed to elect the new Patriarch». Ὁμοίως σ. 53: «This consummation was due to Ignatius' wisdom in resigning and thus sacrificing his personal interests to those of the Church and to the new Patriarch's conciliatory spirit and readiness to make concessions». Πρβλ. καὶ F. Dvornik, Le premier Schisme de Photios, ἐν Bulletin de l' Institut archéologique bulgare, Sofia 1935, τ. IX, καὶ Γ. Κρέμου, μν. ἔ. τ. Β' σ. 136 ἔξ.

1. Βλέπ. F. Dvornik, The Photian Schism σ. 48 ἔξ. καὶ ἰδίως σ. 50: «The synod presented to the government, besides an Ignatian and an anti-Ignatian, a neutral candidate, the protoasekretis Photius, the very man whom the Emperor and Bardas had in mind from the beginning. The choice, besides giving the government some satisfaction, rallied all the bishops present, except five, of whom Metrophanes, and no doubt Stylianos, were the most refractory. Why did most of the Ignatian bishops rally to Photius? First, because he was a new man: though a sympathizer with the Moderate party, he evidently was not numbered among its most outspoken members. His orthodoxy was above suspicion, since he had been persecuted by the iconoclasts; he was moreover related to Theodora». Ὁμοίως σ. 52: «The fact that bishops of the Ignatian party took part in Photius' consecration is generally omitted by the Ignatians». Πρβλ. καὶ Γ. Κρέμου, μν. ἔ. II, 148 ἔξ.

2. Ὁ ἴδιος ὁ Πατριάρχης Φώτιος γράφει: «Ἄρτι γάρ τοῦ πρό ἡμῶν ἱερατεύειν λαχόντος τῆς τοιαύτης ἀξίας ὑπεκοτάντος, ποιμένος δὲ πρὸς ἀπάντων ἐπιζητούμενος, τοῦ καὶ τὰ δισπασμένα μέλη τῆς Ἐκκλησίας συνάψαι δυναμένου καὶ τὴν τῶν πραγμάτων κατευνάσαι ταραχὴν (ἦσαν γάρ, ἦσαν ποικίλοι τε καὶ παντοδαποὶ κατὰ τὴν Ἐκκλησίαν σάλιοι καὶ κλύδωνες), ὧ τῆς εἰς ἡμᾶς φιλοτίμου ἐπηρείας! τῇ ἡμῶν ἀσθενείᾳ καὶ μετριότητι ὅ τε βασιλεὺς αὐτός καὶ ὁ τῶν ἱερέων ἐπιτίθεται σύλλογος, ἀπαραιτήτως ἐκβιαζόμενοι τὸν τῆς ἀρχιερωσύνης ζυγὸν ἀναδέξασθαι. Ἡμῶν δὲ δάκρυσι καὶ ἱκεσίαις ἐκλιπαρούντων πλείοσι ἐνδοῦναι μὲν τῆς βίας, ἐτέροις δὲ τὴν ψῆφον ἐπιθεῖναι (ἀλλὰ πῶς τὸ ἐξῆς διηγῆσομαι); οὐδὲ πρὸς βραχὺ ταῖς ἱκεσίαις ἐπικάμπτονται. Ἐπὶ πολλὰς δὲ τὰς ἡμέρας ἡμῶν μὲν ἀναβαλλομένων πρὸς τὴν ἐγχείρησιν, ἐκείνων δὲ μὴ μεθιέντων τοῦ βιάζεσθαι, κρατεῖ τῶν πλειόνων τὸ βούλημα. Ὅσον γὰρ ἡμεῖς ἐνιστάμεθα, τοσοῦτον αὐτοῖς ἢ ἐπιθεοῖς ἐπηύξετό τε καὶ ἐξήρητο. Ἦδη γὰρ καὶ ἡ ψῆφος χειρογραφούντων καὶ τὸν τύπον τοῦ τιμίου προτιθέντων σταυροῦ παρά πάντων ἱερέων τε καὶ ἀρχιερέων διεπράττετο τέλος. Τί γὰρ χρὴ τοῖς τότε συνενεχθεῖσι χρονοτριβεῖν τοῖς τῶν δακρύων περιρραϊνομένῳ ὄχετοῖς; Οὐκ οἶδ', εἴτε προνοία Θεοῦ, εἴτ' ἐπ' ἐλέγχῳ τῶν ἡμετέρων ἀμαρτημάτων, τὸν τῆς ἀρχιερωσύνης ζυγὸν ἐπιφορτίζουσιν, ἐνὶ μόνῳ μκρὰν τῆς ἀθυμίας παραψυχὴν ἐφευρίσκοντι· ὅτι, σχεδὸν εἰπεῖν, πρὸς ἀλλήλους διαφερομένων ἀπάντων καὶ ἀλλήλων ἀποτέμνεσθαι, καὶ ἀπορρήγνυσθαι φιλονεικούντων, ὁμοφροσύνη τις καὶ ὁμογνωμοσύνη ταῖς αὐτῶν ἐμφυεῖσα ψυχαῖς τὰ διεσκορπισμένα συῆγε καὶ τὰ διεπράγνυτα συσφίγγουσα τὴν προτέρα ὁμόνοιαν ἐχαρίζετο. Παρὰ I. Βαλέττα, μν. ἔ. σ. 145/6. Πρβλ. αὐτόθι καὶ σ. 136/7, 148 ἔξ., 495.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

«Τὰ Πάθη τὰ σεπτὰ».

Ἐγγίζει καὶ πάλιν ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλη Ἑβδομάς ἡ καθιερωμένη εἰς τὴν ἀνάμνησιν τῶν Παθῶν τοῦ Κυρίου. Οἱ χριστιανοὶ θὰ προστρέξουν καὶ πάλιν ἀδελφοὶ εἰς τοὺς ναοὺς τῶν ἵνα προσφέρωσι τὴν λατρείαν τῶν πρὸς τὸν ὑπὲρ ἡμῶν Παθόντα καὶ παλμούς συγκινήσεως θὰ ἀσθανθοῦν καὶ ἐκείνων ἀκόμη, οἵτινες ἀδιάφοροι διήλθον τὸ ἐκκλησιαστικὸν ἔτος, αἱ καρδίαι.

Ὁ ὑπερέτελος Θεὸς «πάσχει ὡς θνητὸς» καὶ ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ τοῦ Γολγοθᾶ ἡ θεία Ἀγάπη σταυροῦται, ἵνα φανερωθῇ εἰς τὴν θνητὴν ἀνθρωπότητα ὁ νόμος τῆς ζωοποιήσεώς της καὶ τῇ ὑποδειχθῇ ὁ δρόμος τῆς πρὸς τὰ Ἄνω πορείας, ἧτις καὶ μόνῃ δύναται νὰ ὀδηγήσῃ τὸ τελειότερον τῶν ἐπιγείων πλάσμάτων τοῦ Δημιουργοῦ εἰς τὸ τέρμα τῆς ἀγωνίας καὶ τῆς δόξης του..

Ὁ δὸς «τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν» ἀπευθύνεται, ἰδίᾳ κατὰ τὴν ἁγίαν ταύτην ἑβδομάδα, πρὸς τοὺς πολλοὺς, τοὺς «κοπιῶντας καὶ πεφορτισμένους», καὶ ζητεῖ νὰ ἐλύσῃ «πάντας πρὸς Ἐαυτὸν», ἵνα «ἀναπαύσῃ» αὐτούς.

τίου καὶ τῶν ὁπαδῶν του ἵ. Εἶναι δ' ἐπίσης γνωστόν, ὅτι τὴν ἐκλογὴν του ταύτην ἐνέκρινεν ὁμοφώνως ὡς κανονικὴν ἢ ἐν Κων/πόλει συνελθοῦσα τῷ 861 «πρωτοδευτέρα» σύνοδος², ἧς μετέσχον ὑπερψηφίσαντες τοῦ Φωτίου καὶ καταδικάσαντες εἰς καθάρεσιν τὸν Ἰγνάτιον καὶ οἱ ἐπίσκοποι ἀντιπρόσωποι αὐτοῦ τοῦ Πάπα Νικολάου³.

(Συνεχίζεται) ΙΩΑΝΝΗΣ Ν. ΚΑΡΜΙΡΗΣ

Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

1. Ὁ F. Dvornik γράφει, ὅτι ὁ Ignatius was not arbitrarily deposed by Michael III, but that he himself presented his resignation upon the Emperor's invitation, and that Photius was not appointed by the Emperor, but elected by a special local Council of the Church of Constantinople in accordance with the statutes of Eastern Canon Law. He was recognized as lawful Patriarch by all the bishops, amongst them even the warmest supporters of Ignatius, and by Ignatius himself». (The Eastern Churches Quarterly 3 (1939) 410). Ὁ αὐτὸς γράφει ἀλλοῦ: «...For two months the new Patriarch was recognised as legitimate successor by the whole Byzantine Church, and even by Ignatius. We can find absolute evidence for this fact in the documents of the Ignatian party, hitherto misinterpreted by all scholars who have studied them». (The Patriarch Photius, Father of Schism or Patron of Reunion? ἐνθ' ἄν. σ. 22). Καὶ κατωτέρω σ. 23 παρατηρεῖ περὶ τῆς μεταβολῆς τῆς στάσεως τοῦ Ἰγνατίου ἐναντι τοῦ Φωτίου, ὅτι «Ignatius was not responsible for these troubles and that his prestige and personality had been misused by some fanatics who were posing as his admirers. On this, as on other occasions, Ignatius did not show enough comprehension of the real situation and let things take their course».

2. Β. Στεφανίδου, Νέα ἐρμηνεία τοῦ ὀνόματος τῆς πρωτοδευτέρας συνόδου 861, ἐν «Ἐκκλησία» 24 (1947) 132 ἔξ.

3. Βλέπ. Γ. Κρέμου, μν. ἔ. II, 197 ἔξ. F. Dvornik, The Photian Schism, σ. 78 ἔξ.

«Ὁ λόγος ὁ τοῦ Σταυροῦ», εἰς τὴν ἐποχὴν αὐτὴν τῆς γενικῆς συγχύσεως καὶ τῆς παγκοσμίου ἀγωνίας, τὴν ὁποίαν προὐκάλεσαν ὅσοι ἐθεώρησαν αὐτὸν «μωρίαν», ζητεῖ ἀπαξ, εἰ τοὺς «σωζομένους», διὰ τοὺς ὁποίους ἀποκαλύπτεται «Θεοῦ δύναμις καὶ Θεοῦ σοφία».

Ἄς μὴ παρέλθῃ ἡ ἱερὰ αὕτη εὐκαιρία, ἄνευ τοῦ θετικωτέρου ἀποτελέσματος τοῦ βαθέως φρονηματισμοῦ τῶν πιστῶν, οἵτινες εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀναδεικνύονται ὄντως πιστοὶ λάτρεις τοῦ Θεοῦ τῆς ἀγάπης εἰς τὰς δυσχερεῖς, πρὸ παντός, περιστάσεις, ὑπὸ τῶν ὁποίων τίθεται εἰς σκληρὰν δοκιμασίαν ἡ πίστις καὶ ἀγάπη. Ἡ ἀπὸ τῆς ἀναμνήσεως τῶν Ἀχράντων Παθῶν τοῦ Κυρίου συγκίνησις ἄς ὀμιλήσῃ βαθύτερον εἰς τὰς καρδίας τῶν χριστιανῶν.

«Πάσχα Κυρίου».

Τὴν ἐβδομάδα τῶν Παθῶν θὰ διαδεχθῇ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου ἡ λαμπροφόρος Ἡμέρα, διακηρύττουσα τὸ ἀπαράγραπτον δικαίωμα τῆς χαρᾶς, ὅπερ ἐχάρισεν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα ἡ θυσία τοῦ Ἐσταυρωμένου, χαρᾶς, «ἣν οὐδεὶς ἀρεῖ ἀφ' ἡμῶν», κατὰ τὴν ῥῆσιν Ἐκείνου, καὶ ἣτις ἀποτελεῖ τὸ δικαίον ἐπιστέγασμα τοῦ διὰ τοῦ μόχθου καὶ τῆς θυσίας ἀνεγειρομένου οἰκοδομήματος τῆς ἁρετῆς.

Οἱ ἀπανταχοῦ χριστιανοὶ διὰ ποικίλων μέσων ἐπιχειροῦσι νὰ ἐξωτερικεύσασιν τὴν ἐπὶ τῇ Ἀναστάσει τοῦ Κυρίου πασχάλιον χαρὰν, ἀλλ' εἶναι, ἄρα γὰρ, διὰ πάντας ἡ χαρὰ αὕτη καὶ πλέον ἐνὸς συνήθους ἐορταστικοῦ ἐνθουσιασμοῦ; καὶ δὲν στερεῖται ἐνίοτε τοῦ πραγματικοῦ τῆς περιεχομένου, μηδὲν τότε ἔχουσα κοινὸν πρὸς τὴν ὄντως ἀναστάσιμον χαρὰν;

Ἴδου πρόβλημα, ὅπερ θὰ ἔδει ν' ἀπασχολήσῃ σοβαρῶς πάντα ἀνησυχούντα διὰ τὴν ἐπάρκειαν τῶν μέσων τῆς ἀπολυθείσης τοῦ πασχάλιου ἐορτασμοῦ: Ὅμιλεῖ εἰς τὸ ἐσώτερον τῆς ψυχῆς ἡ ἐννοία τοῦ χριστιανικοῦ Πάσχα; καὶ βλέπει ὁ ἐορταστής «τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν», τὸ ὁποῖον ἐκπορεύεται ἀπὸ τὸν κενὸν Τάφον τοῦ Κυρίου;

Αὐτὸ τὸ φῶς μόνον δύναται ν' ἀποσοβῆσῃ τὰ σκόπη, ὑπὸ τῶν ὁποίων κινδυνεύουν νὰ καλυφθοῦν αἱ ψυχαι τῶν ἀνθρώπων, παρ' ὅλα τὰ φῶτα, τὰ ὁποῖα ἔχει ἀνάψει ὁ «ἀτομικὸς αἰὼν». Ἀλλὰ τὸ φῶς αὐτὸ δὲν δίδεται εἰ μὴ εἰς τοὺς «ταπεινοὺς τῆ καρδία», τοὺς ὑποτασσόμενους ἐξ ὀλοκλήρου εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Μαρία ἡ Μαγδαληνή.

Μεταξὺ τῶν προσώπων, αἵτινα ἠξιώθησαν νὰ ἀσθανθῶσι τὴν ἀπὸ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου χαρὰν, πρῶτον ἐν ταῖς εὐαγγελικαῖς πηγαῖς ἀναφέρεται τὸ τῆς σεμνῆς μυροφόρου Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς, ἣτις πρῶτη εἶδε τὸν Κύριον ἀναστάντα καὶ συνωμίλησε μετ' αὐτοῦ. Ἀλλὰ τὸ πρόσωπον τῆς Μαγδαληνῆς, ὅπως ἀδικαιολογητῶς ταντισθὲν ὑπὸ τῆς Ἀντικῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὸ τῆς διὰ πολυτίμον μύθρον ἀλειψάσης τὸν Κύριον ἀμαρτωλῆς γυναικός, ἐκακοποιήθη κατὰ τρόπον τελείως φρικτὸν καὶ ἀνιστόρητον καί, διὰ τῶν περὶ αὐτὸ δημιουργηθέντων ὄντως ἀδεσπῶτων θρούλων, ἔδωκεν ἄφθονον τροφήν εἰς τὴν ἐλα-

φρὰν φιλολογίαν καὶ εἰς τὴν καλλιτεχνίαν. Προτὸν τῆς τοιαύτης ἀνιστορήτου καὶ ἀδίκου περὶ τῆς Μαγδαληνῆς ἐκδοχῆς εἶναι καὶ ἡ κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας ἐπιδεικνυομένη ἐνταῦθα κινηματογραφικὴ ταινία, ἡ διαφημιζομένη ὡς «τὸ μεγαλειῶδες χριστιανικὸν φιλμ» καὶ ὡς «δημιουργία ἀφθάρτου μεγαλοπρεπέας περιλαμβάνουσα τὴν διεφθαρμένην ζωὴν τῆς μεγάλης Ἀμαρτωλῆς»!

Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ ἐγεννήθη ἐν Μαγδαλὰ τῆς Παλαιστίνης, ἐξ οὗ καὶ ἡ προσωνυμία αὐτῆς. Τυραννομένη ὑπὸ ἐπιτὰ δαιμονίων ἐθεραπεύθη ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, περιερχομένου τότε τὴν Γαλιλαίαν, καὶ ἐγγνωμονοῦσα προσετέθη εἰς τὸν κύκλον τῶν εὐσεβῶν γυναικῶν, αἵτινες ἠκολούθουν τὸν ὄμιλον τῶν Ἀποστόλων διακονοῦσαι τὸν Κύριον. Παρέστη εἰς τὴν σταύρωσιν, τὴν ἀποκαθήλωσιν καὶ τὸν ἐνταφιασμὸν καὶ μετέβη εἰς τὸν τάφον τοῦ θείου Διδασκάλου μετὰ τῶν λοιπῶν Μυροφόρων, ἀξιοθεῖσα, ὡς ἐλέχθη ἀνωτέρω, καὶ νὰ συνομιλήσῃ μετὰ τοῦ Ἀναστάντος.

Κατὰ τὴν παράδοσιν, ἡ Μαγδαληνὴ ἐκήρυξε πολυλαοῦ τὸν Χριστόν, παρονοιάσθη δὲ καὶ εἰς τὸν αὐτοκράτορα Τιβέριον, εἰς ὃν ἀνέφερε τὰ περὶ αὐτοῦ προκλήσεσθαι τὴν ἐναντίον τοῦ Πιλάτου καὶ τῶν Ἀρχιερέων ὁργὴν τοῦ αὐτοκράτορος. Ἐτελεύτησεν ἐν εἰρήνῃ ἐν Ἐφέσῳ, ὅπου διήλθε τὰ τελευταῖα τῆς ζωῆς τῆς ἐτη σουργαζομένη μετὰ τοῦ ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου. Ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τιμᾶται διὰ τοῦ τίτλου τῆς «Ἰσαποστόλου».

Ἡ περὶ τῆς δῆθεν ἐκλύτου ζωῆς τῆς Μαγδαληνῆς ἀσθήρικτος γνώμη ὀφείλεται προφανῶς εἰς ἀλληγορικὴν ἐκδοχὴν τῶν «ἐπιτὰ δαιμονίων», ἀφ' ὧν ἀπηλλάγη ὑπὸ τοῦ Κυρίου, πρὸς τὴν γνώμην ὅπως ταύτην διαφανοῦσιν ὁ Ὁριγένης, ὁ Θεοφύλακτος, ὁ Ἱεροῦ Χρυσόστομος, ὁ ἅγιος Μόδεστος Ἱεροσολύμων, ὁ Μέγας Φώτιος καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι ἐκπρόσωποι τῆς συνειδήσεως τῆς Ἐκκλησίας, ὑπὸ τῆς ὁποίας μάλιστα θεωρεῖται παρθένος ἡ ἁγία Μαγδαληνὴ καὶ ὡς «σεμνὴ» ἐγκωμιάζεται ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ῥηματογραφίᾳ. Αὕτη εἶναι ἡ περὶ τῆς Μαγδαληνῆς ἱστορικὴ ἀλήθεια.

Ἀπόπειραι βέβηλοι.

Ἡ περὶ ἧς ἀνωτέρω ὁ λόγος κινηματογραφικὴ ταινία διαφημίζεται, ὡσαύτως, ὡς παριστώσα «τὰ θαύματα, τὰ μαρτύρια, τὴν δίκην καὶ καταδίκην τοῦ Κυρίου» καὶ ὡς τάχα ἀποτελοῦσα «μῆνυμα ἀγάπης καὶ ἐλπίδος πρὸς τὴν σπαρασσομένην ἀπὸ τὸ μῖσος καὶ τὴν ἀδικίαν ἀνθρωπότητα». Ἡ δ' ἐπὶ τῇ προσεγγίσει τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Ἐβδομάδος ἐπίδειξις αὐτῆς ἀποτελεῖ ἐπανάληψιν τοῦ ἀπὸ τινων ἐτῶν ἐπικρατήσαντος ἀτόπου, τῆς καὶ παρ' ἡμῖν ἐπιδείξεως τῶν ξενικῆς προελεύσεως κινηματογραφικῶν τούτων ταινιῶν, ἐν αἷς ὅπως ἀσεβῶς ἐμφανίζονται πρόσωπα διάφορα ὑποδυόμενα, τάχα, τὸ πρόσωπον τοῦ Ἰ.Χριστοῦ. Καὶ θεωροῦνται μὲν ὑπὸ τινων καὶ αἱ κινηματογραφικαὶ αὐταὶ ἐπίδειξις ὡς νέα προσπάθεια ἐφεκνύσεως τῆς προσοχῆς εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Κυρίου, ἀλλὰ τῶν τοιούτων μεθόδων τὴν εὐσεβοφροσύνην ἢ δοθόδοξος ἀντίληψις δὲν δύναται νὰ ἀνεχθῇ.

Πληροφορούμεθα, επίσης, ὅτι Ἀμερικανὸς δημοσιογράφος μετέφρασε τὸν βίον τοῦ Ἰησοῦ εἰς «ἱστορικὸν μυθιστορημα», ἵνα βοηθήσῃ, ὡς λέγει, τὴν κατανόησιν τῶν Ἐθαγγελίων, προκαλῶν τὸ εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Κυρίου ἐν διαφέρειν ἐκείνων, «τὴν χορδὴν τῆς συνειδήσεως τῶν ὁποίων δὲν πλήττουν οὔτε αἱ γνωσιότεραι φράσεις τῆς Καινῆς Διαθήκης». Ἄγγλος συγγραφεὺς συνεπίλησει, ὡσαύτως, πρὸ τινος τῆν εὐαγγελικὴν τετρακτὴν εἰς «μοδέρναν βιογραφίαν» (*modern biography*) τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐκ Γαλλίας δ' ἄγγελλεται νέας κινήματογραφικῆς ταινίας παρασκευῆ, ἀναριστώσεως τὸ «θεῖον δράμα» κατὰ τρόπον μὲν, ὡς διαφημίζεται, εὐσεβῆ, «ἀλλὰ καὶ μὲ ἕνα συγχρονισμόν του πρὸς τὴν σημερινὴν ἀτομικὴν ἐποχὴν μας»! Προστίθεται δ' ἐπὶ πλέον ὅτι οἱ ἐκκλησιαστικοὶ κύκλοι τῶν χωρῶν, ὅπου θὰ γείνη τὸ «γύρισμα» τῶν διαφόρων σκηπῶν τῆς ταινίας—αὗται δὲ εἶναι ἡ Γαλλία, ἡ Ἰταλία καὶ τὸ κράτος τοῦ Ἰσραήλ—ἀπεδέχθησαν ἐνθουσιωδῶς τὴν ἰδέαν.

Ματαιοπονία.

Προτιμῶμεν νὰ ἀποιελέσωμεν ἐξαιρέσει, μὴ συμμεριζόμενοι τὸν ἀπερητὴ αὐτὸν ἐνθουσιασμόν. Εἶνε ἔλλογος πᾶσα εὐσεβὴς ἀπόπειρα ἐμβαθύνσεως εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Χριστοῦ, ἀλλ' οὐδὲ μία ἐπιτυχάνει νὰ τὸν συλλάβῃ ἐν ὄλω Του τῷ πληρώματι. Ἀγωνία νὰ συλληφθῇ ὁ Ἀ-σύλληπτος, νὰ περιγραφῇ ὁ Ἀ-περιγραπτός καὶ ὁ Ἀ-παράστατος νὰ παρασταθῇ, διότι εἶνε ὁ Ἀ-νεπινόητος, ὁ Ἀ-μίμητος, ὁ Ἀ-παράβλητος ὁ Ἀ-παράμιλλος, ὁ Ἀ-σύγκριτος, διότι εἶναι ὁ Πρωτότυπος, ὁ Μοναδικός. Ἐπὶ δύο χιλιάδας ἐτῶν μυριάδες ἀνθρώπων τὸν μελετοῦν καὶ ὁμοῦ δὲν ἐπιτυγχάνουν νὰ συλλάβουν οὔτε διὰ τῆς φιλοσοφίας, οὔτε διὰ τῆς ἐπιστήμης, οὔτε διὰ τῆς τέχνης τὴν μοναδικὴν Του πληρότητα. Ἡ ἐντεῦθεν προκύπτουσα πολυτυπία τῆς μορφῆς τοῦ θεανθρώπου Χριστοῦ μαρτυρεῖ τὴν ἀδυναμίαν τῶν καταβαλλομένων προσπαθειῶν. Διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι τὸ πρόσωπόν Του δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ δεσμευθῇ εἰς ὀρισμένα ἀνθρώπινα φιλοσοφογραφήματα καὶ ψυχογραφήματα· ἡ ζωὴ Του ἔχει πλάτος καὶ βάθος καὶ ὕψος ὑπεράνθρωπα, ἀποτελεῖ συνάρτησιν τοῦ πληρώματος τῶν τελειότητων, ἀρμονίαν ἀπερίληπτον εἰς ἐπιστημονικά, φιλοσοφικά, λογοτεχνικά ἢ καλλιτεχνικά σχεδιαγράμματα. Εἰς τὰ τελευταῖα ἀνάγεται καὶ ἡ ἀπὸ σκηπῆς ἢ διὰ κινήματογράφου παραστάσις τῆς ζωῆς τοῦ Χριστοῦ. Δὲν ὑπάρχει ἀνθρώπος δυνάμενος νὰ ὑποδυθῇ τοῦ θεανθρώπου τὸ πρόσωπον, μάλιστα δὲ τὸ δράμα τοῦ πάθους Του. Πᾶσα τοιαύτη ἀπόπειρα ἀποτελεῖ ἄκρον ἄσιον ἀσθαλείας, βέβηλον νοθείαν καὶ χυδαίαν τῆς τέχνης παραποίησιν.

Ὁ μόνος τρόπος.

Προκειμένου ἰδίᾳ περὶ τῶν ἐπ' εὐκαιρία τῆς Ἑβδομάδος τῶν Παθῶν τοῦ Κυρίου προβαλλομένων κινήματογραφικῶν ταινιῶν, ἔχομεν χρέος νὰ τονίσωμεν ὅτι οἱ ὄντως εὐσεβόφρονες πιστοὶ δέον ν' ἀποφεύγωσι ταῦτα. Ὁ θῆλον νὰ πλησιάσῃ τὸν Ἰησοῦν ὡς τὸν ἀναζητήσῃ εἰς τὰς πηγὰς Του μὲ τὴν εἰλικρινεῖαν καὶ τὴν ἀθωότητα παιδιοῦ, μὲ παρθένον νοῦν καὶ καρδίαν

ἀμόλυντον, μὲ θέλησιν νὰ τὸν εὕρῃ, νὰ τὸν ἴδῃ καὶ νὰ τὸν αἰσθανθῇ ἐν ὄλω Του τῇ πληρότητι. Καὶ εἶνε αἱ πηγαὶ Του τὸ Ἐθαγγέλιον. Ὅταν μὲ τοιαύτας διαθέσεις, ἀνεπηρέαστος καὶ ἀπροκατάληπτος ἀνοίξῃς τὸ Ἐθαγγέλιον, θὰ κλεισθοῦν αὐτομάτως ὅλα τὰ ἱστορικὰ μυθιστορήματα, αἱ «μοδέρναι βιογραφίαι» Του καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ σοφοὶ «Βίοι» Του καὶ θὰ ὑποχωρήσουν ὅλα τῶν τεχνῶν αἱ προσπάθειαι. Ἐκεῖ θὰ τὸν ἀντιληφθῆς δλόκληρον, ὅπως εἶνε, μὲ ὄλον τὸ εἶναί σου, μὲ τὸν νοῦν, μὲ τὴν καρδίαν καὶ μὲ τὴν βούλησιν. Θὰ τὸν ἴδῃς ὡς ἐσαρκωσιν τοῦ Θεοῦ, ὡς τὸν ἐσαρκωμένον Θεόν,—«ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο»—, ὡς τὴν «εἰκόνα τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀοράτου», τὴν αὐτοαποκάλυψιν τοῦ Θεοῦ. Κατὰ τὴν ἑβδομάδα δὲ τῶν Παθῶν, ἀντὶ νὰ μεταβῆς εἰς τοὺς κινήματογράφους, παρακολούθησέ τα εἰς τὴν ἐκκλησίαν σου, ἀκουσον ἐκεῖ τὰς εὐαγγελικὰς ἀφηγήσεις καὶ τὴν ἄφθαστον ἱστοριογίαν, ἐκεῖ θὰ αἰσθανθῆς τὴν γνησίαν ἐπὶ τῷ θεῷ δράματι συγκίνησιν, τὴν βαθυτάτην ἐγγνωμοσύνην ἐπὶ τῷ ὅτι «διὰ σὲ ὁ Χριστὸς ἀπέθανε» καὶ τὴν ἀνεκλάλητον ἐπὶ τῇ ἐκ νεκρῶν Ἀναστάσει Αὐτοῦ χαρὰν.

Αὐτὸς εἶνε ὁ καταλληλότερος τρόπος νὰ γνωρίσῃς καὶ νὰ αἰσθανθῆς τὸν Χριστόν.

Καὶ ἄλλο ἄτοπον!

Τί νὰ εἴπωμεν ὁμοῦ καὶ διὰ τὴν ἄλλην ἐκείνην διαφήμισιν τῶν προβαλλόντων τὴν βέβηλον περὶ τῆς Μαγδαληνῆς καὶ τοῦ Θεανθρώπου ταινίαν, ὅτι κατὰ τὴν προβολὴν ταύτης θὰ γίνῃ καὶ «ἐκτέλεισις θρησκευτικῶν ὕμνων» ὑπὸ τῆς χορωδίας κεντρικοῦ τῆς πρωτεύουσας νασῶ; Ὅποῖαν θέσιν δύνανται νὰ ἔχη εἰς τοιαύτας βεβηλούσας τὴν θρησκευτικὴν ἰδέαν καὶ πληττούσας τὸ θρησκευτικὸν συναίσθημα παραστάσεις ἢ συμπαραστάσεις ἐνὸς ἐκκλησιαστικοῦ χοροῦ, τοῦ ὁποίου σκοπὸς ἀποκλειστικὸς εἶναι ἡ κατὰ τὴν ἐν τῷ ναῷ θεῖαν λατρείαν ἐξύμνησις τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ διὰ τῆς ἱερᾶς μελωδίας ἀπόδοσις τῶν ὑπερόχων ἐκκλησιαστικῶν ὕμνων ὑποβοηθήσῃ τῶν πιστῶν εἰς τὴν πρὸς τὸν οὐράνιον Πατέρα πνευματικὴν των ἀνάστασιν; Ἐκκλησιαστικὴ χορωδία θέσιν ἔχει μόνον εἰς τοὺς ἱεροὺς τοῦ Κυρίου οἴκους καὶ οὐχὶ εἰς τὰ θέατρα.

«Πλήγμα βαρβαρότητας».

Κατὰ τὴν ἐπὶ πανηγυρισμῶ τῆς Ἐθνικῆς ἐορτῆς πανηγυρικὴν συνεδρίαν τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν τῆς 24 λήξαντος μηνὸς ὁ Γενικὸς αὐτῆς Γραμματεὺς ἐν τῷ ἀπὸ τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ βήματος περὶ τῶν πεπραγμένων τῆς Ἀκαδημίας λόγῳ αὐτοῦ, λόγον ποιούμενος καὶ περὶ τῶν ὑπὲρ ἐπαναπατρισμοῦ τῶν ἀρπαγέντων ἐλληνοπαίδων ἐνεργειῶν αὐτῆς, ἀνέφερεν ὅτι εἰς τὴν πρὸς τὰς Ἀκαδημίας τοῦ ἐλευθέρου κόσμου ἐκκλησίαν τῆς, ἐνῶ πᾶσαι αἱ μέχρι τοῦ νῦν ἀπαντήσεις ἐξέφρασαν συγκίνησιν ἐπὶ τῷ θλιβερῷ γεγονότι καὶ ἡ προέβησαν ἢ διεβεβαίωσαν ὅτι θὰ προβῶσιν εἰς σχετικὰς πρὸς τὰς Κυβερνήσεις των ἐνεργείας, «ὑπῆρξαν καὶ Ἀκαδημαῖαι, αἵτινες ἐδέχθησαν μὲ ψυχρότητα τὴν ἡμετέραν ἐκκλησίαν» καὶ ἄλλη μὲν ἀπήντησεν ἀπλᾶ καὶ ξηρὰ ὅτι ληφθὲν τὸ ἔγγραφο τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν κατετέθη εἰς τὸ Ἀρχεῖον, ἄλλη δὲ ὅτι ἐκπλήσσειται μὲ τὸ παράδοξον

καὶ ἄτακτον τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ μας μνηνύματος». Καὶ ἀφοῦ ὁ ἀγορευτὴς ἐξέφρασε βαθυνάτην τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς Ἀκαδημίας πρὸς τὰς πρόβιας, ἐπήγαγε διὰ τὰς δευτέρας οὗ ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν «θὰ ἀντιμετωπίσῃ μὲ τὴν οἰκίαν εἰς αὐτὴν καρτερίαν καὶ τὸ πλῆγμα τοῦτο τῆς βαρβαρότητος, τὸ ὁποῖον, ἂν εἶναι πλῆγμα βαρὺ κατὰ τῆς Ἑλλάδος, εἶναι καὶ κατὰ τοῦ συγχρόνου πολιτισμοῦ σίγμα ἀνεξάλειπτον».

Πρώτην ταύτην φορὰν πληροφορεῖται ἡ ἀνθρωπότης οὖν ἐν τοῖς κόλποις εὐρωπαϊκῶν Ἀκαδημιῶν ἀποκαλύπτεται ἐμφωλεύουσα καὶ τηλικαύτη βαρβαρότης, ὥστε καὶ κατὰ τὸν ἐπισημότερον τρόπον νὰ ἐμφανίζεται ἀσυγκλήτος ἐναντι τοῦ εἰδεχθεστέρου ἐγκλήματος πᾶσῶν τῶν ἐποχῶν, προδίδοντος καταπιτύσιους τοὺς ἐργάτας αὐτοῦ εἰς αἰῶνα τὸν ἄπαντα.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

Τῆ 28 λήξαντος ἡ Ἱερά Σύνοδος συνήλθεν εἰς τελευταίαν συνεδρίαν καὶ διέκοψε τὰς ἐργασίας αὐτῆς λόγω τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα. Συγχρόνως ἔληξε καὶ ἡ θητεία τῶν ἐξ Ἀρχιερέων ὡς Συνοδικῶν διὰ τὸ παρελθὸν ἐξάμηνον. Οὕτως ἀποχωροῦν οἱ Σεβ. Μητροπολίται Σάμου, Ἡλείας, Φωκίδος, Ἐλασσάνος, Κορινθίας καὶ Ἀλεξανδρουπόλεως. Ἀντὶ τούτων ἐκλήθησαν ἐκ μὲν τῆς Π. Ἑλλάδος οἱ Σεβ. Μητροπολίται Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος, Παροναξίας κ. Ἀμβρόσιος καὶ Θήρας κ. Σπυρίδων ἐκ δὲ τῆς Ν. Ἑλλάδος οἱ Σεβ. Μητροπολίται Δρυϊνουπόλεως κ. Δημήτριος, Πρεβέζης κ. Ἀνδρέας καὶ Ἐδέσσης—Πέλλης κ. Παντελεήμων ἀντὶ τοῦ Σεβ. Καστορίας κωλυομένου λόγω τοῦ ἐμπεριστάτου τῆς ἐπαρχίας του.

—Προτάσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου διωρίσθη Βασιλικὸς παρ' αὐτῆ Ἐπίτροπος ὁ τέως Γεν. Διευθυντὴς Ὁρησκευμάτων τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας καθηγητῆς τῆς Θεολογ. Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Ἰωάννης Καρμίρης.

—Ἡ Ἱερά Σύνοδος δι' Ἐγκυκλίου αὐτῆς πρὸς τοὺς Σεβ. Ἱεράρχας παρεκάλεσεν αὐτοὺς ὅπως ἀνεύρωσι καὶ ἀποστείλωσι ἕκαστος ἓνα ἢ δύο ὑποτρόφους εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Θεολογικὸν Οἰκτροφεῖον πρὸς παρακολούθησιν θεολογικῶν σπουδῶν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν οἱ ἐκλεγσόμενοι οὗτοι νέοι δεόν νὰ διακρίνωσιν, διὰ τὸ ἦθος καὶ τὴν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἀγάπην, διαθετιμῶσιν δ' ἐκ τῶν προτέρων νὰ ἱερωθῶσι.

Ἀποστολικὴ Διακονία.—Δι' ἀποφάσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου παρετάθη ἐπὶ ἐν ἔτι ἐξάμηνον ἡ παραμονὴ τοῦ Καθηγητοῦ κ. Β. Βέλλα ὡς Γενικοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ἡ Ἱερά Σύνοδος κατὰ τὴν τελευταίαν αὐτῆς συνεδρίαν συνεζήτησε τὸ πρόβλημα τῆς αὐξήσεως τῶν πόρων τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ὑπὸ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Μαντινείας ἀπεστάλησαν εἰς τὸ Θεολογικὸν Οἰκτροφεῖον ἕτεραι 200 ὀκάδες ἐλαίου μερίμη τοῦ Τοποτηρητοῦ αὐτῆς Σεβ. Μητροπολίτου Κορινθίας κ. Προκοπίου.

Κατὰ τὴν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου συγκροτηθεῖσαν τῆ παρελθ. ἐβδομάδι συνεδρίαν τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου ἐνεκρίθη ἡ προμήθεια πλήθους τυπογραφείου καὶ ἐξουσιοδοτήθη ὁ Γεν. Διευθυντὴς κ. Βασ. Βέλλας διὰ τὰ περαιτέρω.

Κατὰ τὴν αὐτὴν συνεδρίαν, μετὰ ἐμπεριστατωμένην συζήτησιν ἐνεκρίθη ἡ ἔκδοσις περιοδικοῦ καταλλήλου διὰ τὴν χριστιανικὴν οἰκογένειαν.

Ἐπίσης ἀπεφασίσθη ἡ εἰς τὴν Διεύθυνσιν Ὁρησκευτικῆς διαφωτίσεως τοῦ Τύπου μονιμοποίησις τοῦ αἰδέου. Πρωτοπρεσβυτέρου κ. Ἐμμαν. Γ. Μυτιληναίου

καὶ ἡ εἰς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Θείου Κηρύγματος ὀριστικὴ τοποθέτησις τοῦ Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτου κ. Τιμοθέου Ματθαϊάκη, ἐπανελθόντος ἐκ τῆς εἰς τὰς ἐν Λέρῳ Βασιλικᾶς Τεχνικᾶς Σχολᾶς ἀποσπάσεώς του.

Τὴν προπαραελθούσαν Τετάρτην, 22 Μαρτίου ἐ. ἔ. ὁ ἐκ τῶν Διευθυντῶν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας αἰδέου. Πρωτοπρ. κ. Ἐμμ. Γ. Μυτιληναῖος ἐπισκεφθεὶς τὴν ἐν τῇ ἐνορίᾳ τοῦ Ἁγ. Δημητρίου Ν. Φαλήρου συγκροτηθεῖσαν «Ἐνοριακὴν Ἑστίαν» ὠμίλησε πρὸς τὰ εὐσεβῆ μέλη τοῦ γυναικείου αὐτῆς τμήματος, ἐν τῷ ἱερῷ ναῶ, μετὰ σύντομον εἰσήγησιν τοῦ ἱδρυτοῦ αὐτῆς παν. ἀρχιμ. κ. Ἰακώβου Μαλλιαροῦ.

Ἐκκλησιαστικὴ Ἐκπαίδευσις. Διὰ Β. Δ)τος διωρίσθησαν οἱ θεολόγοι καθηγηταὶ κ. κ. Σ. Λώλης εἰς τὸ Ἀνώτερον Ἐκκλησιαστικὸν Φροντιστήριον τῆς Ριζαρείου Σχολῆς, Μ. Σιώτης καὶ Ἱ. Καλογήρου εἰς τὸ Ἀνώτερον Ἐκκλ. Φροντιστήριον Θεσσαλονίκης, Ἱ. Παπασπύρου εἰς τὸ Ἱεροδιδασκαλεῖον Βελλᾶς καὶ ὁ μουσικός κ. Ἱ. Παναγιωτόπουλος εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Σχολὴν Κορίνθου.

Γραφεῖον Τύπου. Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου παρακαλεῖ ἅπαντας τοὺς ἰδιωκτῆτας ἢ διευθυντὰς ἢ ἐκδότας ἑλληνιστὶ ἐκδιδομένων ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος περιοδικῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ θρησκευτικῶν ὀρθοδόξου περιεχομένου, ὅπως πληροφορήσωσιν αὐτὴν περὶ τοῦ τίτλου τοῦ περιοδικοῦ, τόπου καὶ χρόνου ἐκδόσεως, διευθύνσεως καὶ τηλεφώνου (διὰ τὴν περιφέρειαν Ἀθηνῶν). Καλὸν θὰ ἦτο νὰ συναδευέτο ἡ πληροφορία καὶ μετ' ἐντυπον τελευταίας ἐκδόσεως τοῦ περιοδικοῦ.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Τῆ 17 καὶ 30 λήξαντος μηνὸς ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος προήδρευσε τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Μεγάλης Ἐπιτροπῆς διὰ τὰς ἑορτὰς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Κατ' αὐτὴν συνεζήτηθησαν διάφορα οἰκονομικὰ ζητήματα διὰ τὴν προπαρασκευαστὴν τῶν ἑορτασμοῦ, καθὼς καὶ τὸ δυνατόν συνθέσεως μουσικῆς συμφωνίας ἐπὶ τοῦ θέματος «ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἐν Ἀθήναις». Τῆ δὲ 21 καὶ 27 τοῦ αὐτοῦ ἡ Α. Μ. προήδρευσε τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τοῦ ΟΔΕΠ.

—Ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος παραστάς τῆ 22 τοῦ αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ «Παρνασσοῦ» γενομένην τελετὴν τῆς ἀπονομῆς διπλωμάτων καὶ ἀναμνηστικῶν μεταλλίων τοῦ πολέμου 1940—41 εἰς τοὺς συνεργάτας τοῦ ΕΕΣ, ἐτιμήθη διὰ τοῦ μεταλλίου ἐξαιρέτων πράξεων καὶ διὰ τοῦ ἀναμνηστικοῦ μεταλλίου τοῦ ΕΕΣ. διὰ τὴν δρᾶσιν αὐτοῦ κατὰ τὴν πολεμικὴν περίοδον 1940—41.

—Τῆ 23 ἑσπέρας ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἀνελθὼν εἰς τὰ Ἀνάκτορα πρόση τῆς ὀρκωμοσίας τῆς νέας ὑπὸ τὸν κ. Σοφ. Βενιζέλου Κυβερνήσεως.

—Τῆ ἐπομένη (24) προήδρευσε τοῦ Δ. Συμβουλίου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

—Αὐθημερὸν τὸ ἑσπέρας ἡ Α. Μ. ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ναῶ κατὰ τὸν μέγαν Ἑσπερινὸν καὶ ἀκούθως κατὰ τὴν τελετὴν τοῦ Ἀκαθίστου.

—Ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆ μὲν πρῶτῃ ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ καθεδρικῷ ναῶ κατὰ τὴν εἰδικῶς τελεσθεῖσαν ἐπίσημον Δοξολογίαν παρόντων τῶν Βασιλέων μεθ' ὀλοκλήρου τοῦ βασιλικοῦ ὄγκου, τοῦ Προέδρου καὶ τῶν μελῶν τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν λοιπῶν ἐπισήμων, τῆ δ' ἑσπέρας παρέστη ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν τελετῶν τοῦ Πανεπιστημίου, ἑορτάζοντος τὴν ἐθνικὴν ἐπέτειον.

—Τῆ 27 λήξαντος ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἐδέχθη τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ νέου Ὑπουργοῦ τῶν Ὁρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας κ. Γ. Ἀθανασιάδη-Νόβα συνοδευομένου ὑπὸ τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ Ὁρησκευμάτων τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργείου καθηγητοῦ κ. Ἱ. Καρμίρη.

—Τῆ 29 λήξαντος ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἐδέχθη τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Μεγάλου Αὐλάρχου κ. Δ. Λεβίδου,

ὡς καὶ τοῦ Ἰνδοῦ μονοφυσίτου διακόνου κ. Ἰακώβου Σίμωνος.

— Τῇ παρελθούσῃ Πέμπτῃ (30) ἡ Α.Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος μεταβὰς εἰς τὴν Βουλὴν προέστη τοῦ ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐκ τῶν τελευταίων ἐκλογῶν προελεύουσας νέας Βουλῆς τελεσθέντος Ἀγιασμοῦ.

Κατὰ τὴν τέλειον τοῦ Ἀγιασμοῦ ἡ Α. Μ. ἀνέγνω τὴν ἀκόλουθον εὐχὴν:

«Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῇ πανορθοῦσῃ καὶ πανσόφῳ Σου προνοίᾳ συντηρῶν καὶ κυβερνῶν τὸν σύμπαντα κόσμον, τὰ τε ὄρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα, τὰ τε ἄνυχα καὶ τὰ ἔμυχα, τὰ τε ἄτομα καὶ τὰ ἐκαστα καὶ τὰς κοινωνίας τῶν ἀνθρώπων. Αὐτὸς παντοδύναμος καὶ πάνσοφος Κυβερνήτης, ἐπιθεὶς ἐφ' ἡμᾶς, ἐπὶ τὸ Σῶμα τοῦτο τῶν ἐκλεκτῶν τοῦ λαοῦ Σου καὶ εὐλόγησον τῇ Θεῷ Σου εὐλογία. Ποίησον τὸ ἐθνικὸν τοῦτο κατάστημα οἴκον προσευχῆς, βουλευτηρίου δικαιοσύνης, ἐργαστηρίου τῶν θείων Σου ἐντολῶν. Ἐνωσον τοὺς πάντας τῇ παρὰ Σοῦ Ἀγίᾳ ἐνότητι εἰς σῶμα ἓν, ἐν ᾧ ὑπὲρ ἀλλήλων μεριμνῶσι τὰ μέλη. Δάλησον ἀγαθὰ ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας Σου, ὅπως ἂν αὕτη ἀπροσκόπτως καὶ ἐθνηγοῦσα διδάξῃ ἀνόμους τὰς δόξας Σου καὶ ἐν νομῇ ἀγαθῇ βοσκήσῃ ὡς πρόβατα τὸν ἐν ταλαιπωρίᾳ λαόν. Ὡς ἐν πολέμῳ, ἐπισκίασον αὐτοὺς καὶ ἐν ἡμέραις εἰρήνης, κρίνειν τὸν λαόν Σου ἐν δικαιοσύνῃ καὶ τοὺς πτωχοὺς Σου ἐν κρίσει· ἡγάγησας γὰρ δικαιοσύνην καὶ ἐμίσησας ἀνομίαν. Ἐκχεον ἐπ' αὐτοὺς τὸ Πνεῦμά Σου τὸ Ἄγιον, τὸ ἡγεμονικὸν καὶ εὐδές, τὸ ἀγιάζον καὶ φωτίζον. Ἴνα ἰσχυροί, περικρατήσωσι τοὺς ἀσθενεῖς. Ἴνα σοφοί, νομοθετήσωσιν ἀγαθὰ. Ἴνα ἀγαθοί, ἐπαναγάγῃσι τοὺς κακοὺς καὶ τοὺς ἀπολωλότας ζητήσωσι, καὶ τοὺς πεπλανημένους ἐπιστρέψωσι· διακόνους γὰρ αὐτοὺς τε καὶ ἡμᾶς ἔταξας τοῦ λαοῦ Σου, ὡς Σὺ Αὐτὸς παρεγένου ἐν γῆ οὐ διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι. Δεόμεθά Σου τοίνυν ἐκτενῶς, κατάπεμψον ἐπὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς τοῦ λαοῦ Σου τὴν χάριν Σου καὶ τὴν ἀλήθειάν Σου, τὴν δύναμίν Σου καὶ τὸ φῶς, ἵνα ἐν δυνάμει καὶ σοφίᾳ πολλῇ κυβερνήσωμεν τὸ ἐνδοξόν ἡμῶν ἔθνος, ὃ ἔταξας χωρεῖν ἐν τοῖς αἰῶσι ἀπὸ δυνάμεως εἰς δύναμιν καὶ ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν. Σὺ, Κύριε, ὁ συννοεῖς καὶ κυβερνῆτης τοῦ σύμπαντος κόσμου, ταῖς προσβίαις τῆς ἐνδόξου Μητρὸς Σου, ταῖς ἰκασταῖς τοῦ Τιμίου Προδρόμου, ταῖς προστασίαις τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, ταῖς δεήσαι πάντων Σου τῶν Ἁγίων, κυβέρνησον τὴν ζωὴν ἡμῶν καὶ σῶσον ἡμᾶς.»

— Ἐντολῇ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου ἡ Πρωτοσυγκελλία ἀπέλυσε πρὸς τοὺς αἰδесе, προϊστάμενους τῶν ἰ. ναῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἐγκυκλίον δι' ἧς, κοινοποιοῦσα εἰδικὸν πρόγραμμα τῶν ἀκολουθιῶν τῆς Μεγ. Ἑβδομάδος συνιστᾷ ὅπως αὐταὶ τελῶνται ὁμοιόμορφως καὶ μετὰ πάσης σεμνότητος καὶ εὐπρεπείας.

Δι' ἄλλης πρὸς τοὺς αὐτοὺς Ἐγκυκλίου συνιστᾷται ἡ περιφορὰ δίσκου ἐν τοῖς ναοῖς κατὰ τὴν ἐσπέραν τῆς Μεγ. Πέμπτης ὑπὲρ τῆς ἐπισκευῆς τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Παναγίου Τάφου.

Δι' ἐτέρας δὲ ἐντέλλονται οἱ ἐφημέριοι τῶν ἰ. ναῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ὅπως, καταρτίσαντες στατιστικὴν τῶν ἐν ταῖς ἐνορίαις τῶν εὐρισκομένων τυχόν παιδῶν θυμάτων ἀνταρτοπολέμου, ἀποστείλωσιν αὐτὴν εἰς τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν ἵνα ληφθῇ μέριμνα περὶ φοιτήσεως αὐτῶν εἰς τὰς Τεχνικὰς Σχολὰς τοῦ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος.

— Ὁ Θεοφίλ. Βοηθὸς Ἐπίσκοπος Εὐρίπου κ. Ἀλέξιος ἐκ προσώπου τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου παρέστη τῇ μὲν 23 παρ. μηνὸς ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ «Παρνασσοῦ» ἐπὶ τῷ πανηγυρισμῷ τῆς Ἐθνικῆς ἑορτῆς, τῇ δὲ 24 κατὰ τὴν ἐν τῷ Δημαρχεῖῳ Ἀθηνῶν πανηγυρικῇ συνεδρίᾳ τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου, καθ' ἣν ἐγένετο ἡ εἰς Ἐπιτιμίους δημότας τῆς πόλεως ἀνακήρυξις τοῦ Λόρδου Δημάρχου Ἐδιμβούργου Sir Andrew Murray καὶ τῆς συζύγου αὐτοῦ, ὡς καὶ τῆς συζύγου τοῦ Πρεσβευτοῦ τῆς Μεγ. Βρεταννίας λαίδης Noel Evelyn Norton. Ἐπίσης τῇ 25 ἐξεπροσώπησε τὴν Α.Μ. κατὰ τὴν ἐπὶ τῷ ἑορτασμῷ τῆς Ἐθνικῆς ἐπετείου ὑπὸ τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως καταθέσει στεφάνου εἰς τὸ μνημεῖον τοῦ Ἀφανοῦς Στρατιώτου καὶ τὴν ἐπακολουθήσαν παρέλασιν, τῇ δ' ἐπαύριον κατὰ τὴν

ἐναρξίν τοῦ 12 Πανελληνίου Αὐτοκινητ. Συνεδρίου, καθ' ὃ ἐκφράσας πρὸς τοὺς αὐτοκινητιστὰς τὰς θερμὰς εὐχαριστίας τοῦ Μακαρ. Ἀρχιεπισκόπου διὰ τὴν πολῦτιμον αὐτῶν συνδρομὴν εἰς τὴν εἰς τὰς ἐπαρχίας ἐθελοντικὴν μεταφορὰν τῶν δεμάτων ἐπαναπατρισμοῦ τῶν συμμοριοπλήκτων, ἐπεδαψίλευσεν εἰς αὐτοὺς τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας τοῦ Πρωθεράρχου.

Ε Π Α Ρ Χ Ι Α Ι

Ἱ. Μητρόπολις Θεσσαλονίκης

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἐγκαινίων τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς Ἀθηνῶν—Θεσσαλονίκης ἀφικόμενος εἰς Θεσσαλονικὴν ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῇ 19 Δεκεμβρίου π. ἔ. ἀπένευεν ἰδιοχείρως ἐν σεμνῇ τελετῇ, ἐπὶ παρουσίᾳ καὶ τῆς Α.Μ. τῆς Βασιλίσσης, εἰς τὸν Παναγιώτατον Μητροπολίτην Θεσσαλονίκης κ. Γεννάδιον τὸ ἀνώτατον ἑλληνικὸν παράσημον τοῦ Μεγαλοσταύρου Γεωργίου τοῦ Α', εἰς ἐπιβράβευσιν τῶν πρὸς τὸ ἔθνος καὶ τὴν Ἐκκλησίαν πολυτιμοτάτων αὐτοῦ ὑπηρεσιῶν ἐξέφρασε δὲ τὴν ἐπὶ τούτῳ ἰδιαιτέραν χαρὰν Του ἐν σχετικῇ πρὸς τὸν τιμηθέντα Ἱεράρχην προσφωνήσει.

Ὁ Παναγ. Μητροπολίτης, δεχόμενος ἐκ τῶν χειρῶν τῆς Α. Μ. τὸ παράσημον καὶ ἀπαντῶν εἰς τὴν βασιλικὴν προσφώνησιν, ἐν βαθυτάτῃ συγκινήσει ἠὺχαρίστησε τὸν Βασιλέα καὶ μνησθεὶς τῶν προγενεστέρων αὐτοῦ παρασημοφοριῶν ὑπὸ μὲν τοῦ ἀειμνήστου Γεωργίου Α', τῷ 1912, διὰ τοῦ ἀνωτέρου Ταξίάρχου τοῦ Τάγματος τοῦ Σωτήρος, ὑπὸ δὲ τοῦ ἀειμνήστου Γεωργίου Β', τῷ 1937, διὰ τοῦ Μεγαλοσταύρου τοῦ Φοίνικος, εἶπεν, ὅτι «αἱ ἀλλεπάλληλοι αὐτὰ τιμητικαὶ διακρίσεις... ἀντανακλῶσιν εἰς τὴν Ἀποστολικὴν τῶν Θεσσαλονικέων Ἐκκλησίαν», ἧς προίσταται ἀπὸ τοῦ 1912.

— Ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν κατὰ τὴν πανηγυρικὴν αὐτῆς συνεδρίαν τῆς 29 Δεκεμβρίου π.ἔ. ἐβράβευσε τὸ ἐν Θεσσαλονικίᾳ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς Α. Π. τοῦ Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης «Παπάφειον Ὀρφανοτροφεῖον» διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ 1893 εὐστοχώτατα συνεχιζομένην φιλανθρωπικὴν, ἐθνικὴν καὶ κοινωνικὴν αὐτοῦ δράσιν, δι' ἧς διεσώθησαν τὰ τέκνα τοῦ Μακεδονικοῦ Ἑλληνισμοῦ ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς οἰκογενείας.

Ἱ. Μητρόπολις Φιλίππων καὶ Νεαπόλεως

Καθ' ἃ γράφουσιν ἡμῖν ἐκ Καβάλλας, πρωτοβουλία τῆς ἐκεῖ «Ἐνώσεως Γονέων», ἐπευλογηθεῖσα παρὰ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Φιλίππων καὶ Νεαπόλεως κ. Χρυσόστομου, καὶ ἐξ ἐράνων τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν, ἐγκατεστάθη, ἐξ Ἀμερικῆς προελθόν, ἐν Καβάλλᾳ μηχανήματα ἐκπομπῆς, ἀποτελούμενον ἐκ τριῶν μικροφῶνων καὶ δώδεκα μεγαφῶνων. Διὰ τοῦ μηχανήματος τούτου θὰ μεταδίδονται ἀπὸ τοῦ Κέντρου τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἑστίας» Καβάλλας καθ' ἅπασαν τὴν πόλιν τὸ θεῖον κήρυγμα, ἱεροτελεστία, ἠθικοθησκευτικαὶ διαλέξεις, θρησκευτικοὶ ὕμνοι κλπ. Τῇ 12ῃ ἐνεστῶτος, Κυριακῆ, ἐγένοντο δι' ἐπίσημου τελετῆς ἐν τῇ Χριστιανικῇ Ἑστίᾳ» τὰ ἐγκαινία τῆς ἐγκαταστάσεως τοῦ μηχανήματος τούτου, ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν Ἀρχῶν ἐκπροσώπων Συλλόγων, Σωματείων καὶ Ὄργανώσεων τῆς πόλεως καὶ πλήθους εὐσεβῶν συμπολιτῶν.

Μετὰ τὴν νενομισμένην ἱεροτελεσίαν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης διὰ λόγου μεστοῦ ἐνοιῶν ἀνέπτυξε τὴν ἐκ τῆς ἐγκαταστάσεως ταύτης πνευματικὴν ὠφέλειαν, καὶ ἐβάσισε τὴν ὡς καινοτομίαν ἴσως θεωρουμένην πράξιν ταύτην ἐπὶ τῶν λόγων τοῦ Κυρίου «ὃ λέγω ὑμῖν ἐν τῇ σκοτίᾳ, εἶπατε ἐν τῷ φωτί» καὶ ὃ εἰς τὸ ὄσ ἀκούετε, κηρύξατε ἐπὶ τῶν δωματίων», ὡς καὶ ἐπὶ τῆς πρὸς τὸν μαθητὴν Τιμόθεον προτροπῆς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου «κήρυξον τὸν λόγον, ἐπίστηθι εὐκαιρῶς ἀκαιρῶς, ἔλεγξον, ἐπιτίμησον, παρακάλεισον», καὶ ἐπὶ τῆς παραβολῆς τοῦ σπορέως. Ἐξῆρε κατόπιν τὴν εὐσεβόφρονα γενναιοδωρίαν τῶν συμπολιτῶν, προσενεγκόντων ὑπὲρ τὰ δέκα ὀκτὼ ἐκατομμύρια δραχμῶν, καὶ ἐξέφρασε τῇ εὐαρέσκειαν αὐτοῦ πρὸς τοὺς λόγῳ ἢ ἔργῳ συντελέσαντας εἰς τὴν εὐδῶσιν τοῦ ἱεροῦ

τοῦτου ἔργου, τὸ ὁποῖον προώριται νὰ ὠφελήσῃ πνευματικῶς ὅλην τὴν πόλιν. Μετὰ τὸν Μητροπολίτην, ὁ διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ θεαρέστου σκοποῦ τὸσον μοχθήσας ἱεροκέρυξ τῆς ἱ. Μητροπόλεως ἀνέπτυξε τὸ θέμα τῆς διὰ τοῦ κηρύγματος τὸν ὄψεως τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος. Ἀμφότεροι οἱ λόγοι μετεδίδοντο διὰ τῶν μεγαφῶνων ἀνά τὴν πόλιν, ἡ ὁποία κυριολεκτικῶς ἐπενηγύριζε τὴν ἡμέραν ἐκείνην.

Ἱ. Μητρόπολις Φωκίδος

Γράφουσιν ἡμῖν ἐκ Καλλιθέας Φωκίδος, ὅτι τὸ Ἐκκλ. Συμβούλιον τοῦ αὐτόθι ἱ. ναοῦ τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος ἐνέκρινε ψήφισμα, δι' οὗ ἀνεκήρυξεν εὐεργέτην τοῦ ναοῦ τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Φωκίδος κ. Ἀθανάσιον «διὰ τὰς πολλαπλὰς ὑπὲρ τοῦ ἔργου τῆς ἀνεγέρσεως κλπ. τοῦ ἱ. ναοῦ δωρεὰς» τῆς Α. Σ. «καὶ τὸ ἐν γένει κατὰ πᾶσαν εὐκαιρίαν ἐπιδεικνυόμενον ἀδιάπτωτον ἐνδιαφέρον καὶ ἀντιληψὶν εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὸν ἱερὸν ναὸν» τοῦτον, παρακαλεῖται δὲ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης «ὅπως ἀποδεχθῆ τὸν τίτλον τοῦτον εἰς ἔνδειξιν βαθυτάτης ἐκτιμῆσεως καὶ ἀφοσιώσεως τῆς εὐεργετουμένης διὰ τῆς πεφωτισμένης ἀντιλήψεως τοῦ ἐνοριακοῦ».

Ἱ. Μητρόπολις Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας

ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας κ. Χριστοφύρου ἀπεστάλη πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Θρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας ἐμπεριστάτωμένον ἔγγραφο, δι' οὗ διεκτραγωδεῖται ἡ οἰκτρὰ κατάστασις τῆς συμμοριοπλήκτου ταύτης ἐπαρχίας καὶ ζητεῖται ἡ ἐνίσχυσις τῆς Ἱ. Μητροπόλεως εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ποικιλοτάτων ἐπιγεουσῶν ἀναγκῶν, πρὸς ἃς ὀφείλει αὕτη ν' ἀνταποκριθῆ.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Ζητεῖται ἐφημέριος διὰ τὴν ἑλληνικὴν ὁρθόδοξον Κοινότητα Βορδὼ ἐν Γαλλίᾳ. Μισθὸς ἱκανοποιητικός. Πληροφορίαι παρὰ τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Αἶδεσ. Βασίλ. Γιαννακόπουλον, Πάτρας, Ἀκύλαν Κάγκαν, Κοντοκόλι Κερκύρας καὶ Νικόλαον Γλυκόν, Κάροστον Εὐβοίας. Ἐνεγράφητε οὐδεμίαν εἰδοποίησιν εἰχομένε ποτε περὶ τῆς χειροτονίας σας· ζητηθέντα ἀπεστάλησαν. — Αἶδ. Ἐμμ. Κεντροῦταν, Μήλον καὶ κ. Σ. Γ. Νανάκον, Φανάριον Καρδίτης· ἐνεγράφητε ἀπεστείλαμεν φύλλα ἀπὸ 1.1.50. — Πανοσιολ. Ἀρχιμ. Γεώργ. Δημόπουλον, Β 10, Ἱ Μεραρχ. καὶ Ἡσαΐαν Χρονῶν, Κατάκωλον Ἡλείας. Διευθύνσεις σας ἐτακτοποιήθησαν. — Αἶδεσ. Ἰωάν. Ἀγγελῆν, Λίθινον Ἰωαννίνων. Ζητηθέντα ἀπεστάλησαν. — Κον Νικόλ. Χρυσοχοῖδην Ἀντιχην ἐ. ἀ. Γαλάτσι. Ἡ ἐπιστολή σας διεβιάσθη πρὸς τὴν ἀρμοδίαν ἐκκλησιαστικὴν Ἀρχὴν διὰ τὰ περαιτέρω.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΤΟΠΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ Ο.Δ.Ε.Π.

Τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Κυρκύρας καὶ Παξῶν

Ἐκτίθεται εἰς ἐπαναληπτικὴν πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἐκποιήσεως ἐνεργηθσομένην δι' ἐνσφραγίστων προσφορῶν Ἀγρὸς κείμενος εἰς τὴν περιφέρειαν τῶν χωρίων Εὐρωπούλοι—Ἄφρα, εἰς θέσιν Δανήλια, ἐκτάσεως 2 περίπου στρεμμάτων, συνορευόμενος με κτήματα τοῦ Σπυρίδωνος Βέργη καὶ ἕτερα τοιαῦτα τῆς Ἱ. Μονῆς Ὑπερ. Θεοτόκου (Πλατυτέρας) βάσει τῶν ὄρων τῆς διακηρύξεως τοῦ Τοπικοῦ Συμβουλίου Ο.Δ.Ε.Π. τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Κερκύρας καὶ Παξῶν καὶ συγγραφῆς ὑποχρεώσεων.

Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθῆσεται ἐν τῇ Ἱ. Μητροπόλει εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Πρωτοσυγκέλλου τὴν 17 Ἀπριλίου ἐ. ἔ. ἡμέραν Δευτέραν καὶ ὥραν 10—12 μ. ἐνώπιον τῆς ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς. Τῆς συγγραφῆς ὑποχρεώσεων, τῶν τυχόν σχεδιαγραμμάτων καὶ λοιπῶν ὄρων δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν οἱ ἐνδιαφερόμενοι παρὰ

τῶ οἰκείῳ Ὑπ)ματι τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς Ἑλλάδος. Ἐν Κερκύρα τῇ 9 Μαρτίου 1950

Ὁ Πρόεδρος

† Ὁ Κερκύρας καὶ Παξῶν Μεθόδιος

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

Ἱ. Μητρόπολις Σερβίων καὶ Κοζάνης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 2200) 1940 «περὶ ἱερῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων» προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν θέσιν τοῦ ἱεροῦ ναοῦ ἁγίας Κυριακῆς Σερβίων, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης, ὑποβάλλωσιν εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως τὰ ὑπὸ τῶ ἀνωτέρω Νόμου προβλεπόμενα πιστοποιητικά.

Ἐν Κοζάνη τῇ 18 Μαρτίου 1950

† Ὁ Σερβίων καὶ Κοζάνης Κωνσταντῖνος

Ἱ. Μητρόπολις Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ «περὶ ἱερῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων» Νόμου 2200) 1940 καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ἵνα καταλάβωσι μίαν τῶν χηρευουσῶν ἐφημεριακῶν θέσεων τῶν ἱερῶν ναῶν 1) Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Ἀχαρνῶν, 2) Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Συκαμίνου καὶ 3) Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Αἰαντείου—Σαλαμίνος, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά, πρὸς ἀνακήρυξιν τῶν ὡς ὑποψηφίων. Ἐκ Κηφισῆς τῇ 30 Μαρτίου 1950.

† Ὁ Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος Ἰάκωβος

Ἱ. Μητρόπολις Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τοῦ ἐν Κεχηρηνῆς ἱεροῦ ἐνοριακοῦ Ναοῦ «Ἰωάννης ὁ Θεολόγος» προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 47 τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 2200) 40 «περὶ ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» ὡς καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 586) 1941 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Α. Ν. 220) 1940» ὀριζόμενα προσόντα, ἵνα ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ σχετικὰ πιστοποιητικά. Ἐν Μεσολογγίῳ τῇ 15 Μαρτίου 1950

† Ὁ Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας Ἰερόθεος

— Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τοῦ ἐν Πλατυπόρω ἐνοριακοῦ ναοῦ «ἁγία Παρασκευή», προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 47 τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 2200) 40 «περὶ ἱερῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων» ὡς καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 586) 41 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Α. Ν. 2200) 1940» ὀριζόμενα προσόντα, ἵνα ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ σχετικὰ πιστοποιητικά. Ἐν Μεσολογγίῳ τῇ 28 Μαρτίου 1950.

† Ὁ Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας Ἰερόθεος

“ΕΚΚΛΗΣΙΑ,”

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ

† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΠΥΡΙΔΩΝ

† Ὁ Γόρτυνος ΓΕΡΜΑΝΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου, Ἀκαδημαϊκός

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Π. Σ. ΜΑΝΩΛΕΪΣ

Τύποις «Φοῖνικος» Λεωννάτου 4